

2013, BÕN-BLUUNGO, 1

GŪUSG GASGĀ

MOONDA A ZEOVA RĨUNGĀ

BÕE YĨNG
TĽ D NAMSDĒ?
NA N SAA
RA-BURE?

GŪUSG GASGĀ yaa sebr sēn waoogd Wēnnaam a Zeova sēn yaa āndūniyā fāa Naabā. A leb n kengda nebā pelse, bala a wilgdame tū ka la bilfu, Wēnnaam Rūngā sēn yaa goosneem b sēn zoe n lugl saasē wā na n kutame tu wēnem buud fāa sa, la a kut tu tēngā lebg arzāna. A sagenda nebā tu b tē a Zezi Kiristi, bala yē n sak n ki sēn na yul tu tōnd tōog n paam vūum sēn ka satā, leb n yaa yē la Wēnnaam Rūngā Rīma. Yaa hal sēn sūng ne yuomd 1879 wā la a Zeova Kaset rāmbā yiisd seb-kāngā. Sebrā pa teend politik sull baa a yembr ye. A gōamā fāa tika Biiblā zugu.

Y sā n dat kibay n paase, bu y sā n dat tu b wat n zāmsd yāmb Biiblā,

bu y ges www.jw.org
Y leb n tōe n gulsa a Zeova Kaset rāmbā ne aders nins sēn be tēngā a yembre.

SOUTH AFRICA:
Jehovah's Witnesses
Private Bag X2067,
Krugersdorp, 1740

BÉNIN:
Les Témoins de Jéhovah
B.P. 312
AB-Calavi

Sēn na yul n bāng b aders rāmbā fāa, bu y tu ges www.jw.org/contact.

Seb-kāngā pa koosd ye. B yiis-a lame n na n teal Biiblā zāmsg sēn maand dūniyā gill zugā. La yaa ligd nebā sēn kōt ne yamleoogā n teend tuomdā. Biiblā verse rāmbā yita Wēnnaam Sebrā pogē, la d rem-s-b lame tu zems ne moorā golsgā noyā. Verse sā n pogl ne MN, wilgdame tā yita Les Saintes Écritures—Traduction du monde nouveau wa pogē.

The Watchtower (ISSN 0043-1087) is published semimonthly by Watchtower Bible and Tract Society of New York, Inc.; L. Weaver, Jr., President; G. F. Simonis, Secretary-Treasurer; 25 Columbia Heights, Brooklyn, NY 11201-2483, and by Watch Tower Bible and Tract Society of Canada, PO Box 4100, Georgetown, ON L7G 4Y4. Periodicals Postage Paid at Brooklyn, NY, and at additional mailing offices. POSTMASTER: Send address changes to Watchtower, 1000 Red Mill Road, Wallkill, NY 12589-3299. © 2013 Watch Tower Bible and Tract Society of Pennsylvania. Tous droits réservés. Printed in Nigeria.

Kiuug fāa b yiisda bāmb:
44978000 NE BUUD-GOAM 209 **SEPTEMBER 1, 2013**

ZĀMSGĀ SŌSSĀ

ZĪ-LIKRI, 28-SUPAOLGO, A 3 | SEB-NENG A 7 · YULLA: 64, 114

A Zeova tōogā zemsa zānga

SUPAOLGO, A 4-10 | SEB-NENG 12 · YULLA: 116, 52

Yāmb kusa sūd tā Zeova noyā yaa tōnd nafr yīng bu?

Hal pīnd n tāag masā, a Zeova kōta a nin-buividā saglse, n wilgd-b sore. Pipi sōsgā wilgda būmb ning sēn kut tu d tōe n kūs sūd tu Wēnnaam saglsā zemsa zāngā. Yiib-n-soabā wilgda būmb a tāab d sēn tōe n maan n maneg n kūs sūd tā Zeova saglsā yaa d nafr yīnga.

SUPAOLGO, 11-17 | SEB-NENG 17 · YULLA: 69, 106

Yāmb basame tu Wēnnaam tek-y bu?

SUPAOLGO, 18-24 | SEB-NENG 22 · YULLA: 27, 83

Modg-y tu y Yam-yākr fāa yu sōma

B sēn wub tōnd to-to wā, d sēn vu zīg ningā ne d zo-rāmbā tara pāng d Yam-yākr toor-toorā zugu. Bōe la d tōe n maan tu d Yam-yākr fāa ta Wēnnaam Yam? La bōe n tōe n sōng-d tu d tōogd n maand būmb nins d sēn yāk Yam n na n maanā? Sōs-kāensā na n sōnga tōnd tu d tōogd n yākd Yam tu zemsdē.

SUPAOLGO, 25-YŪOM-SARE, A 1 | SEB-NENG 27 · YULLA: 95, 104

D sā n yaa so-pakda, paasda tōnd ne Wēnnaam zoodā pāngā

Būmb a nii n kut tu ned sā n yaa so-pakd bu paasd yē ne a Zeova zoodā pāngā. Sōs-kāngā na n goma bōn-kāens yelle. Y sā n yaa so-pakda, bōe n tōe n sōng-y tu y kell n yu so-pakda? Y sā n dat n lebg so-pakd n paam bark nins rē sēn wat ne wā, bōe la y tōe n maane?

SĒN BE SEBRĀ PŪGĒ ME

Bōe yīng tu ādem-biisā namsdē? 3

Namsg buud fāa saab kolgame! 5

Sogsg Biiblā sēn leokde 32

Bōe yīng tu ādem-biisā namsdē?

D sā n dat n bāng būmb ning sēn kūt tu nebā namsdē la b pa tōe tu namsgā sa wā vōore, yaa tulae tu d reng n bāng būmb nins sēn wat ne namsgā. Bōn-kāens sōorā waoogame, tu yul n bāng-b me yaa toogo. La zu-noogo, Biiblā tōe n sōng-d lame tu d bāng-ba. Sōs-kāngā na n goma bāmb b nu yelle. D sagend-y lame tu y maag y yīng n ges Biiblā sēn yetā, n bāng a sēn sōngd-d to-to tu d tōe n wūm yellā vōore.—2 Tūmote 3:16.

■ YAA GOOSNEEMA-RĀMB KĒER SABABO

Biiblā yeta woto: “Nin-wēng sā n deeg naam, nebā yābdame.”—Yelbūna. 29:2.

Hal pīnd n tāag masā, nanambs kēer yaa toose, tu b naamā wat ne namsg sēn pa tōe n bāng n bilgi. Yaa sud tu pa nanambsā fāa n yaa toos ye. Nand tu sānda reeg naamā, b tōe n sud rata nin-buiidā neere. La b sā n wa paam naamā, goosneema wā neb ne taab mo-yōsā la neb a taab sēn ket n wēgd n dat naamā yīnga, mi n yaa toog tu b tōog n pids b sēn pūlmā. Sēn paase, nanamsb kēer sā n deeg naamā, b baood b mens nafre, n bas nin-buiidā tu b namsdē. Rē wēengē Etazīni pīnd sekertērdeta a Henry Kissinger yeelame tu ādem-biisā modgr wūsg yū zaalem, la tu b tūlga būmb kēer n pa paam ye.

Biiblā me yeta woto: “Yaa Zu-soabā n wilgd ned sore. Ninsaal na n yū wān n bāng a sore?” (Yelbūna 20:24) Ninsaal sēn yaa pān-komsem soabā yam paoodame, la a pa tōe n pīnd n

bāng yell ning fāa sēn wate, n tōog n gil ye. La ned sā n pa tōe n wilg a meng sore, a yūta wān n tōog n zā tēn-tōre? Yaa rē la goosneema-rāmbā sēn pa tōe tu namsgā sa wā. Sēn yūd fāa, yaa goosneema-rāmb nins sēn yaa wēnsā n yaa sabab tu nin-buiidā namsdē!

■ ZIRI TŪUDMĀ SABABO

A Zezi yeela woto: “Yāmb sā n nong taaba, nebā fāa na n bāngame tu yāmb yaa mam karen-biisi.”—Zā 13:35.

Tūudum toor-toorā taoor dāmb wae n yeta b nin-buiidā tu b nong taab la b zems taaba. La sud-sida, b pa tōog tu b nin-buiidā nong taab ne nonglem hakūk sēn sek b na n bas taab kisgr ye. Tūudmā pud n yaa sabab tu nebā welgd taab la b kis taaba, n wat ne mo-yōs buud toey-toeyā neb ne taab suka. Tūudum yel-mit a Hans Küng yeela a sebr (*Le christianisme et les religions du monde*) baasgē woto: “Politikā sēn

wa ne zab-toos ninsā wusg yaa tūudmā n yu sababo, wall a teele."

Sēn paase, tūudum taoor dāmb wusg wilga vēeneg tu b pa tagsd tu yoobo, rap ne rap wall pagb ne pagb sēn kēed ne taab yaa wēng ye. Woto kutame tu bāase, pusā yiisgu, pusā rugsgo, la kāadmā kaoob piuugdē, n wat ne sū-sāams wusgo.

■ ĀDEM-BIISĀ PĀN-KOMSEM LA B RATEM-WĒNSĀ SABABO

"Ned kam fāa tara makr a meng wēngā ratem sēn makd yēnda n bēt yēnda. La wēngā ratem sā n duk puga, a rogda yel-wēnā."—Zak 1:14, 15.

Tōnd fāa sēn yaa pān-komsem dāmbā, d wae n tudgdame, n segd n mao ne d yīngā ratem-wēnsā. (Efēez rāmba 2:3) Sēn yūd fāa, d sā n wa be būmb sēn tōe n kūub-d taoor tu bōn-kāng tūlsmā nek d sūurē tōe n waa ne yela.

Seb-gūlsd a Phiroz Mehta yeelame tu yaa tōnd sēn pa mi n yōkd d mensā, d sēn nong yō-noogrā tu loogā n paas d yāo-beedā la d wuk-m-mengā n mi n wat ne namsgā. Minim-wēns wala rā-tigre, dorg rukre, lotori wā, yoobā la yel sēn wōnd woto, sāama neb wusg b sēn da nand yuya, tu wa ne toog n kō b roagdba, b zo-rāmb la neb a taaba. Woto fāa kutame tu d segd n sak n deeg Biiblā gom-kāensā: "Bōn-naandsā wēeda siri, n namsd wa pag sēn dat n dog tu ta masā."—Rom dāmba 8:22.

■ ZĪN-DĀMBĀ SABABO

Biiblā wilgame t'a Sūtāan n yaa "dūni-kāngā wēnnaam," la tu maleg-wēns b sēn boond tu zīn-dāmb n be a poorē.—2 Korēnt dāmba 4:4; Wilgri 12:9.

Zīn-dāmbā tudgda ādem-biisā wa a Sūtāana, n paamd-b n soogdē. Tum-tumd a Poll sēn da

mi rē wā, a yeela woto: "Tōnd zabr ka be ne ninsaal ye, la a yaa ne sū-wēns buud fāa sēn be yīngri, la bāmb dīm-dāmba, la pāens rāmba, la lik soaadbā sēn so pāng masā."—Efēez rāmba 6:12.

Yaa sūd tu zīn-dāmbā sūur yaa noog b sēn paam n namsd ādem-biisā. La b sēn dat n yūd yaa b tōog tu nebā ra tū a Zeova sēn yaa Wēnnaam ning sēn ka to wā. (Yūl Sōamyā 83:19) Zīn-dāmbā tūnugda ne yel-maandū wala bagre, sōod la yel a taab n belgd ādem-biisā n soogd-ba. Rē n so t'a Zeova keoogd tōnd tu d lak d mens ne bōn-kāensā fāa, la a wilgd d sēn tōe n maan to-to t'a Sūtāan ne zīn-dāmbā ra tōog-do.—Zak 4:7.

■ D BEE "YAOOLEM WAKATE"

Na maan yūvum tus a yiib woto, Biiblā pīnd n togsame tu "yaoolem wakate, tood na n zīndame."

Biiblā wilga yaoolem wakatā sēn na n yu toogā vōor n yeele: "Nebā na n yu beed dāmba, ligd nongdba, wilg-m-mens rāmba, tutāam dāmba, . . . neb sēn ka tar nimbaan-zoeere, la sū-to-neba, tēn-kān-neba, neb sēn ka tar yōk-m-menga, puto-rāmba, nin-sōamyā kisgdba, zāmb dāmba, neb sēn ka gūusda, la wuk-m-mens rāmba, sēn nong dūniyā sū-noog n yūd Wēnnaam." Hakuka, ādem-biisā sēn namsd wusg rūndā-rūndā wā, yaa d sēn be 'yaoolem wakatā' yīnga.—2 Tūmote 3:1-4.

Tōnd sēn yā būmb nins sōs-kāngā pugē wā wilgda vēeneg tu baa ninsaalbā sēn dat ne b sūur fāa tu namsgā sa wā, b pa tōe ye. La ānd n tōe n sōng-do? Yaa d Naandā la d segd n teege. A kāabame t'a 'na n sāama Sūtāanā tūvā,' la a sāam zīn-dāmbā me. (1 Zā 3:8) Sōsg ning sēn pugdā wilgda Wēnnaam sēn na n maan to-to n menes būmb nins fāa sēn wat ne namsgā.

Namsg buud fāa saab kolgame!

Mams-y n ges-y vuumā sēn na n yu to-to namsg buud fāa sā n wa sa: Tuum-kēgā toor-toorā, zabā, bāasā la sabab-wēnsā pa na n le zīnd ye. Mams-y n ges-y me wa wēgbā sēn na n sa tu ned pa le namsd a to, tu ligdā kaalem sēn wat ne zu-loees ninsā fāa me sa. Y tagsdame tu woto yaa būmb sēn pa tōe bū? Yaa sūd tu ned wall siglg baa a ye pa tōe tu vuumā toeem n lebg woto ye. La Wēnnaam pulmame t'a na n kūtame tu būmb nins fāa sēn yaa sabab tu nebā namsdē wā sa, tu yel nins yell d sēn gom sōsg ning sēn loogā pugē wā be suka. Ad Wēnnaam pulems a taab sēn be Biiblā sēn yaa a Gomdā pugē:

© Silke Woweries/Corbis

■ GOOSNEEMA SĒN KA TO N NA N SOOG DŪNIYĀ

“Wēnnaam sēn be yīngrā na n kūtame tu soolem sēn ka tōe n sāam la buud a taab sēn ka tōe n deeg zīndi. A na n wāa soolem kāens fāa tu b menem n bas-a t'a yaas wakat fāa.”
—Daniell 2:44.

Wēnnaam “soolem” bū a Rīungā yaa goosneema sēn be saasē. A rīmā sēn yaa a Zezi Kiristā na n menesa ādem-biisā goosneema-rāmbā fāa n kut tu Wēnnaam daabā maan dūni zug ka wa sēn maand saasē wā. (Matue 6:9, 10) Wēnnaam Rīungā yaa goosneema bū “soolem sēn ka seta,” tōnd “Zu-soab la d Fāagd a Zezi Kirist” sēn so. Goosneema baa a ye pa na n tol n wa ledg-a ye. Dēnd yaa vēeneg tu laafū la bāan na n zīnda wakat fāa.—2 P̄eier 1:11.

■ ZIRI TŪUDUM PA NA N LE ZĪND YE

“Sūltānā toeemda a meng n lebgd vēenem maleka. Dē yīnga, yē tum-tumdbā sā n toeem b mens tu yu turlem tum-tumdba, ka bōn-kāseng

ye. La bāmb baasg na n yu wa b tuvma.”

—2 Korēnt dāmba 11:14, 15.

Wēnnaam na n kūtame tu nebā bāng tu yaa a Sūltān n wa ne ziri tūudum toey-toeyā fāa, la a menes tūudum kāense. Tūudum pa na n le yu sabab tu neb kisg taab wall b kū taab ye. Rē na n sōngame tu neb nins fāa sēn nong ‘Wēnnaam sēn vu la sēn yaa sūd soabā’ tōog n tū-a ne “tēeb a yembre,” “ne b sūs la ne sūda.” Woto na n kūtame tu laafū la zems-n-taar hakūk zīnd ādem-biisā ne taab suka.—1 Tesalonik rāmba 1:9; Efēez rāmba 4:5; Zā 4:23.

■ ĀDEM-BIISĀ PĀN-KOMSEM FĀA NA N SAAME

“Wēnnaam na n zīnda ne nebā. Bāmb na n yu Wēnnaam neba, la Wēnnaam mengā na n paa ne bāmba. Wēnnaam na n yēesa nintām fāa sēn be b ninē wā. Kūum kōn le zīnd ye, la sū-sāoong wall yābre, wall toog kōn le zīnd ye, bala, dēenem būmba fāa loogame.”—Wilgri 21: 3, 4, Kāab-paalgā Koe-noogo.

Wēnnaam a Zeova sēn tūm a Bi-ribl a Zezi t'a wa ki tu yu maoong nebā fāa yīngā, a kūtame t'a sēn pūlmā na n pidsi. (Zā 3:16) A Zezi na n sōnga ādem-biisā bilf-bilf tu b lebg neb sēn zems zāng wa d yaab a Ādem sēn da yaa to-to sungrē wā. Wakat kānga, toog buud fāa na n saame, bala "Wēnnaam na n zīnda ne nebā," la a 'yēes nintām fāa sēn be b ninē wā.' Ninsaalbā pān-komsem toor-toorā la toog buudā fāa na n saame, tu 'nintursā soog dūniyā n zīnd a zug wakat sēn ka seta.' —Yūl Sōamyā 37:29.

■ ZĪN PA NA N LE ZĪND YE

"Yē [a Zezi Kirist] yōka dargō sēn yaa wag-kudr sēn yaa diaabl la Sūltāanā n balg-a yūum tusri. La b loba yēnda bog-zulungē n pag bokā n sog a noorā t'a ka tōe n le belg nebā sēn be soolem toey-toeyā yes ye, b na n basa yē be hal tu yūum tusr looge. Dē poore, yaa tūlae tu b bas yēnda wakat bilfu." —Wilgri 20:2, 3.

B sā n wa yōk a Sūltāan ne a zīn-dāmbā n pag 'bog-zulungā' pugē, rat n yeel tu b sēn na n wa gūdg-b tu pa le tōe n maan būmbā, b pa na n le tōog n tudg ned baa a ye n soog-a ye. Ādem-biisā na n paama b mense. Ad b sā n wa balg a Sūltāan ne zīn-dāmbā, sūd na yu yolsg tek n kō-do!

■ 'YAOOLEM WAKATĀ' NA N LOOGAME

'Yaoolem wakatā' na n baasa ne būmb ning a Zezi sēn bool tu 'to-kāsengā.' A yeela woto: "Wakat kānga, to-kāseng na n zīndame, toog sēn yaa woto nan ka zīnd dūniyā zug ye, la a kōn leb n zīnd yāoā zugē abada ye." —Matue 24:21.

Toogā sēn na n yu kāsengā rat n yeelame t'a buudā ra na zu n zīnd ye. Rē na n baasa ne "Wēnnaam Sēn-tōe-fāa da-kāsengā zabr" b sēn boond tu "Armagedō" wā.—Wilgri 16:14, 16.

Zig zānga, neb nins fāa sēn kis wēngā, gūuda dūni kāngā saabā ne b sūy fāa. Ad bark kēer Wēnnaam Rīungā sēn na n wa ne:

WĒNNAAAM NA N NINGA BARK TL SEKE

Wēnnaam na n kogla neb "kuung" tu b kē dūni-paalgā pugē: Biiblā yetame tu neb b sēn pa tōe n sōd n se n na n pōs 'to-kāsengā,' n kē dūni-paalg pugē turlem sēn na n zīndē. (Wilgri 7:9, 10, 14; 2 P̄eēr 3:13) Sēn na n pōs-bā na n bāngame tu yaa a Zezi Kirist sēn yaa "Wēnnaam Pe-bilā sēn yiisd dūniyā yel-wēnā" maasem yīng la b paam fāagrā.—Zā 1:29.

Nebā na n dūl Wēnnaam karengā nafa: Dūni-paalgā pugē, "dūniyā na n pida ne Zu-soabā bāngre." (Ezai 11:9) Rē na n sōnga nebā tu b bāng b sēn tōe n vūmd ne taab laafu la zems-n-taar pugē to-to. Wēnnaam pūlma woto: "Mam yaa Zu-soaba, yāmb Wēnnaam. Mam zāmsda yāmb y meng sōngr yīnga. Mam yāagda yāmb sor ninga yāmb sēn tog n tū wā zugu." —Ezai 48:17.

Sēn ki-bā na n vūvgame: A Zezi sēn wa n be tēng zugā, a vūvuga a zoa a Lazaare sēn da ki wā. (Zā 11:1, 5, 38-44) A sēn maan woto wā, a wilga a sēn na n maan būmb ning dūniyā gill zug Wēnnaam Rīungā naam sasa.—Zā 5:28, 29.

Turlem la bāan na n zīnda wakat fāa: A Zezi naamā sasa, tūm-kēg pa na n zīnd ye. Bōe n wilgdi? Bala, a Zezi tōe n bānga sēn be ninsaal sūrē. A na n bānga nin-tursā ne nin-wēnsā n welge. Nin-wēns nins sēn pa na n sak n bas b wēnemā pa na n paam n vūmd Wēnnaam dūni-paalgā pugē ye.—Yūl Sōamyā 37:9, 10; Ezai 11:3, 4; 65:20; Matue 9:4.

Yaa Biiblā bāngr-goam a wān bal sēn wilgd bōn-sōma nins sēn watā la d sēn vaeesā. Wēnnaam Rīungā sā n wa soog dūniyā gilli, "laafu wūsg" na n zīnda wakat sēn kōn sa yīnga. (Yūl Sōamyā 37:11, 29) Būmb nins fāa sēn yaa sabab tu ādem-biisā namsdē wā na n saame. Wēnnaam mengā n pūlem-d rēnda. Ad a sēn yeele: "Gese, mam maanda būmb fāa paalse. . . . Gom-kāens yaa sūda, la b zemsa reegre." —Wilgri 21:5. ■

*“Zu-soabā tōog zemsa
zānga. . . . A kōta
zuilem soab Yam.”*

—YULU 19:8.

Y NA N LEOKAME TU BŌE?

Wān to la a Zeova sagend
a nin-buiidā?

Wān to la a Zeova saglsā nafd
kiris-nebā rūndā-rūndā?

Bōe yīng tu d segd n tū a Zeova
saglsā?

A ZEOVA TŌOGĀ ZEMSA ZĀNGA

YĀMB tōe n wa segenda y meng *Gūusg Gasgā* zāmsg yīnga, n wa sok y meng woto: ‘Rē yīnga, tōnd pa zoe n gom yāoā yell sūda?’ Y sā n kēnda tigissā hal sēn kaoose, y mikdame tu d wae n gomda būmb kēer yell n yulemdē. Wala Wēnnaam Rūngā, a Zezi sēn ki tu yu maoongā, la koeegā moonego. Sēn paase, d wae n gomda zug-sōma walla nonglem la tēeb yelle. D sēn zāmsd bōn-kāensā n yulemdē wā sōngdame tu d tēebā pāng paasdē, la sōngdē tu d yaa koe-sakdba, n pa koe-kelgdb bal ye.—Zak 1:22.

² Hebre wā pūgē, b sā n gomd tōog yelle, wae n yaa noy la sagls nins Wēnnaam sēn kōt a nin-buiidā yell la b gomda. Wēnnaam noyā pa wa ninsaalbā noy sēn pa zems zāng tu mi n yaa tulae tu b toeemā ye. A Zeova noyā zemsa zānga, tu d tōe n kūs sūd tu d sā n sakd-ba, nafd-d lame. Yaa sūd tu noy kēer la a kō pīndā, tu pa le yaa tulae tu d tū ye. La pa no-kāens sēn pa sōma yīng ye. Yūlgulsdā yeelame tu Wēnnaam noyā yaa turs wakat fāa.—Yūl 119:144, MN.

³ Sasa ninga, a Zeova kōta a nin-buiidā sagls n na n keoog-ba. Naoor wūsgo, a kutame t'a no-reesdb keoog Israyell nebā. Nand tu b kē kāabg tēngā pūgē, a Moiiz yeel-b-la woto: “Gūus-y la y ra sak tu ned belg yāmb n kūt tu y būdg n tū neb a taab wēnnaam-dāmb n waoog-b tu Zu-soabā sūur

1. Bōe yell la d wae n gomd tigissā sasa, la wān to la rē nafd tōndo?

2. a) Biiblā sā n gomd tōog yelle, mi n yaa bōe yell la a gomdā? b) Bōe n kūt tu Wēnnaam noyā yaa toor ne ninsaalbā rēndā?

3, 4. a) Bōe yīng t'a Zeova mi n kō a nin-buiidā saglse? b) Israyell nebā sā n da sak a Zeova, bōe la b ra na na paame?

wa yik ne yāmb" ye. (Tōo. 11:16, 17) Biiblā pida ne sagls Wēnnaam sēn kō a nin-buiidā.

⁴ A Zeova ra wae n tēegda Israyell nebā tu b tog n zoe yē, n sak-a la b waoog a yūvā. (Tōo. 4:29-31; 5:28, 29) Wēnnaam pōlem-b lame tu b sā n sak a noyā, a na n ning-b-la bark tu seke. —Maan. 26:3-6; Tōo. 28:1-4.

ISRAYELL NEBĀ MANESEM YŪL WĀN NE WĒNNAAAM SAGLSĀ?

⁵ A Zeova maana wa a sēn da pōlem Israyell nebā. Makre, Asiiri rīm a Senakeriib sēn wa n zab ne Zida n da rat n lub rīm a Ezekiasā, a Zeova tūma malek t'a tu sōng a nin-buiidā. Yung a ye bala, Wēnnaam malekā kuv "Asiiri naabā gāndaadā ne a tāb-biisā nanambsā fāa," t'a Senakeriib zoe n kul ne yānde. (2 Kib. 32:21; 2 Rīm 19:35) Bōe yīng tu Wēnnaam sōng rīm a Ezekias? Yaa t'a Ezekias "tūu Zu-soabā n ka tol n budg n bas bāmb ye." A kell n saka a tōodā fāa.—2 Rīm 18:1, 5, 6.

⁶ Rīm a Zozias me saka a Zeova noyā. A reega naam t'a tar yūum a nii. Rē tēka, a "maana sēn ta Zu-soabā Yam, . . . n ka budg ye." (2 Kib. 34:1, 2) A Zozias wilgame t'a teega a Zeova, n sāam bōn-naands nins nebā sēn da waoogdā, la a sōng-b tu b lebg n tū a Zeova. A sēn maan woto wā, a Zeova ninga yē ne a nin-buiidā fāa barka. —Karm-y 2 Kibay 34:31-33.

⁷ Zu-buko, Israyell nebā pa sak Wēnnaam saglsā wakat fāa ye. B

5. Bōe yīng t'a Zeova sōng rīm a Ezekias?

6. Bōe la rīm a Zozias maan n wilg t'a teega a Zeova?

7. Israyell nebā sēn kūs a Zeova wā, bōe n paam-ba?

A Zozias tū a Zeova noyā, la a sōng nin-buiidā tu b lebg n tū a Zeova
(Ges-y sull a 6)

kūs-b-la naoor wūsgo. B tēebā pāng sā n mi n booge, b basdame tu neb a taab belg-b tu b puus wēnnaam-dāmb a taaba. (Ef. 4:13, 14) La wa Wēnnaam sēn pīnd n togsā, b sēn pa kell n teeg-a wā, b namsame.—Maan. 26:23-25; Zer. 5:23-25.

⁸ Zī-bug weēngē la tōnd ne Israyell nebā wōnd taaba? A Zeova sagenda tōnd la a kibind-d wa a sēn maan to-to ne Israyell nebā. (2 Pte. 1:12) D sā n wa karemd Biiblā, d yāta Wēnnaam noyā. La a Zeova basame tu d tōe n

8. Zī-bug weēngē la tōnd ne Israyell nebā wōnd taaba?

yāk d sā n na n saka a noyā bū d na n maana tōnd mengā sēn tagsd tu yaa tūrga. (Yel. 14:12) Bū d bao n bāng būmb ning sēn kūt tu d segd n sak a Zeova noyā, la rē sēn tōe n naf tōnd to-to.

SAK-Y WĒNNAAM N PAAM N VŪLMDE

9 Israyell nebā yeeba “we-raoogā sēn sek yeesgā” pugē yvum 40. La b sēn wa n na n sūngā, a Zeova pa reng n togs-b a sēn na n kogl-b to-to, n ges b yelle, bū a sēn na n wilg-b sor to-to ye. La a maana būmb wūsg n wilg tu b sā n teeg-a la b sak a noyā, na n naf-b lame. A kūtame tu sawad-taok wilgd Israyell nebā sor wīntoogo, tu yung sā n ta bū a lebg bugum n kōt-b vēenem. A maana woto sēn na yul tu b bāng tu we-raoogā puga, a bee ne-b wakat fāa. (Tōo. 1:19; Yik. 40:36-38) A gesame tu b paam būmb nins fāa sēn yaa tulae ne-bā, “tu būmb ka paoog-b ye. Bāmb futā ka ki ye, la b nao wā ka mod ye.”—Neh. 9:19-21.

10 Ka la bilfu, Wēnnaam nin-buiidā na n kēe dūni-paalgā pugē. Rē yīnga, d kusa sūd t'a Zeova kōt-d-la būmb nins fāa sēn yaa tulae sēn na yul tu d wa tōog n pōs ‘to-kāsengā’ sasa wā bū? (Mat. 24:21, 22; Yul 119:40, 41) Yaa sūd t'a Zeova pa tūnugd ne sawad-taok bū bugum n sōngd tōnd tu d na n tu kē dūni-paalgā pugē ye. Yaa ne a siglgā maasem la a wilgd tōnd sore. Wala makre, siglgā sagenda tōnd tu d karemd Biiblā, n maand zak pugē zaabz Biibl zāmsgā, n kēnd tigissā la d moond koe-noogā, tu paasd tōnd

9. Israyell nebā sēn wa n be we-raoogē wā, bōe la a Zeova maan n wilg t'a bee ne-bā?

10. Wān to la a Zeova wilgd a nin-buiidā sor rūndā-rūndā ?

ne a Zeova zoodā pānga. Rē yīnga, d modgdame n sūd tūud sagl-kāensā bū? D sā n maand woto, d tēebā pāng na n paasame, tu sōng-d tu d wa tōog n kē dūni-paalgā pugē.

11 Wēnnaam siglgā leb n kōta tōnd sagls sēn sōngd-d tu d maand yam-yākr sēn yaa sōma. Wala makre, a sagenda tōnd tu d sek d mens ne būmb nins sēn yaa tulae yā, la d ra bao būmb wūsg ye. Sagls a woto tūub sōngdame tu d ra wa maand yūr wūsg ye. Siglgā sagenda tōnd fu-yerdi wā la d mengā manegr wēengē, reemā ne pemsmā kokr wēengē, la karengā wēengē me. A le kōt-d-la sagls d sēn tōe n tū tu kogend-d d zagsā pūsē la Rīungā roogē, d sēn wat n kēnd ne mobilli, ne monteer wall weefo. A kōt-d-la sagls d sēn tōe n tū n segl d mens sabab-wēns sēn tōe n wa paam-d yīnga. Woto fāa wilgdame tu Wēnnaam geta d yell sōma.

WĒNNAAM SAGLSĀ SŌNGA PIPI KIRIS-NEBĀ TU B KELL N SAK-A

12 A Zezi sēn wa n be tēngā zugā, wēn-sakdbā paama saglse. A ra wae n wilgda a karen-biisā tu b segd n yū sik-m-mens rāmba. A pa yeel ne noor bal ye. A kōo mak-sōng rē wēengē. Yung ning b sēn yōk a Zezi wā, yē ne a tūm-tūmdbā tigma taab n na n maan Pakā. B sēn wa n ditē wā, a yikame n waas b naoā. Tūum-kāng ra yaa tūvmd biig n da segd n tūme. (Zā 13:1-17) A Zezi tūm-tūmdbā pa yīm būmb ning a sēn maan yūn-kāngā ye. Na maan yvum 30 poore, tūm-tūmd a

11. Bōe n wilgd tu Wēnnaam geta d yell sōma?

12. a) A Zezi ra wilgda a karen-biisā tu b segd n maana bōe? b) Bōe la a Zezi maan t'a Pleer pa tol n yīmi, la yam bug la d tōe n dūke?

D sā n tūud a Zeova saglsā, d na n manega d Rīungā roog tu būmb da wa pogl ned ye
(Ges-y sull 11)

P̄eēr sēn zīnd be wā kō a tēed-n-taasā sagls sik-m-mengā weēngē. (1 P̄eē. 5:5) Bū d fāa ruk a Zezi togs-n-taar n kō mak-sōng sik-m-mengā weēngē.—Fil. 2:5-8.

13 A Zezi ra wilgda a karen-biisā tu b segd n talla tēeb sēn tar pāng me. Daar a yembre, b makame n na n dig zīn t'a yi n bas biig n pa tōog ye. Rē n so tu b sok a Zezi woto: "Bōe tu tōnd ka tōog n dig zīn-kāngā?" A Zezi yeela bāmba: "Yaa yāmb tēebā sēn paoodā yīnga. Mam yeta yāmb sūd-sūd tu yāmb sā n tar tēeb sēn zem siin-bila, . . . būmb kōn zīnd yāmb sēn kōn tōog n maan ye." (Mat. 17:14-20, Kāab-paalga Koe-noogo) Wakat fāa, a Zezi ra

13. Sagl-bug la a Zezi kō a karen-biisā?

tēegda a karen-biisā tu b segd n talla tēeb sēn tar pāng. (*Karm-y Matie 21:18-22.*) Rūndā-rūndā, būmb wusg n be d sēn tōe n maan n paam tēeb sēn tar pāng. Wala makre, tigissā la tigis-kāsemsā kēnde. D sēn kēnd be wā pa d sēn tōe n paam sū-noog d tēed-n-taasā sūkā yīng bal ye. D sā n kēnd tigissā la tigis-kāsemsā, d wilgdame tu d teega a Zeova.

14 Biiblā babg ning b sēn guls ne gerkā pugē, b sagend-d lame n yulemdē tu d nong taaba. A Zezi yeelame tu tōog a yiib-n-soabā yaa "nong f yak wa f menga." (Mat. 22:39) A ma-biig a Zak boola tō-kāng tu 'naam tōogo.' (Zak 2:8) Tum-tvmd a Zā me yeela woto: "Mam kom-nongdse, mam ka gulsd yāmb tō-paalg ye, yaa tō-kudg ning yāmb sēn da paam hal sungrā." (1 Zā 2:7, 8) Bōe la a Zā sēn bool tu 'tō-kudgā?' Yaa a Zezi sēn da zoe n sagl a karen-biisā 'hal sungrē' wā tu b nong taabā yīng la a Zā sēn yeel tu yaa 'tō-kudgā.' La a ra yaa "tō-paalg" me. Bala, kiris-nebā ra na n sega zu-loe-sāamse, tu yu tulae tu b wilg tu b nonga b tēed-n-taasā, n sak n mong b mens būmb wusg rē yīnga. Rūndā-rūndā me, b sagend-d lame tu d ra yu rat-m-ye rāmb wa dūniyā neb wusg sēn yaa to-to wā ye. D segd n modgd n wilgdame tu d sūd nonga d taabā.

15 A Zezi ra wilgdame tu nebā yell pak-a lame. A sēn maag bāad-rāmb la a vuvg kūumā wilgda rē. La a Zezi pa wa tēngā zug rē yīng bal ye. A sēn moon koēegā la a zāms nebā būmb

14. Bōe yīng tu d segd n wilg d taabā tu d sūd nong-b lame?

15. Tūvum-bug n da pak a Zezi n yūda?

ninsā ra nafd-b lame n yūda. Bōe yīnga? Bāad-rāmb nins a sēn sāoogā ne neb nins a sēn vuugā fāa wa n kūvlame n ki. La sēn sak-b koe-noogā tōe n wa paama vuūm sēn kōn sa.—Zā 11:25, 26.

16 Rūndā-rūndā, koe-moonegā a Zezi sēn sungā paama pāng n yūd pīndā. A ra yeela a karen-biisā woto: “Bu y kēng n maan nebā buud fāa tu b yū mam karen-biisi.” (Mat. 28:19) Sūd me, pipi kiris-nebā mooname. Tōnd me moondame. A Zeova Kaset rāmb milyō a yopoe la zak n moond Wēnnaam Rūungā ne yēesem tēns 230 la zak pusē. Sēn paase, b zāmsda neb milyō-rāmb Biiblā. Koeeegā sēn moond woto wā wilgdame tu d bee yaoolem wakatā pugē.

KELL-Y N TEEG-Y-YĀ A ZEOVA

17 Yaa vēeneg tu Wēnnaam saglsā sōnga pipi kiris-nebā tu b tall tēeb sēn tar pānga. Makre, a Poll sēn wa n be bāens roog Rommā, a yeela a Tumote woto: “Tall gom-sōma nins fo sēn deeg mam nengē wā.” (2 Tūm. 1:13) Sāmbg ka be tu gom-kāensā kenga a Tumote raood ye. A Pīeer me sagla a tēed-n-taasā tu b buūs zug-sōma wala sū-mare, nonglem la yōk-m-menga. A paasa woto: ‘Mam tēegda yāmb bōnkāens wakat fāa, baa yāmb sēn mi bāmba n ku yēg sūd-kāng pugē wā.’—2 Pīe. 1:5-8, 12.

18 Yaa sūd tu lēta nins a Poll ne a Pīeer fāa sēn tool tigimsā tara goam

16. Wān to la koeeegā mooneg la karen-biisā maaneg paam pāng rūndā-rūndā?

17. Sagl-bus la a Poll ne a Pīeer kō pipi kiris-nebā?

18. Pipi kiris-nebā manesem yū wān ne Wēnnaam saglsā?

sēn wōnd būmb nins “Wēnnaam no-rees-sōamyā sēn pīnd n togsā.” (2 Pīe. 3:2) La pipi kiris-nebā yēgma rē yīng bu? Ayo. Bala, b ra miime tu rē wilgdame tu Wēnnaam nong-b lame. Sōng-b lame tu b ‘bu la b paam yam-vēnegr tōnd Zu-soab la d Fāagd a Zezi Kirist barkā pugē.’—2 Pīe. 3:18.

19 Buūm wusg n wilgd tu d tōe n kūsa sūd ne būmb nins a Zeova sēn kut tu b gūls Biiblā sēn yaa a Gomdā pugē wā. (*Karm-y Zozue 23:14*) Biiblā wilgda Wēnnaam manesem sēn yū to-to ne nebā yūum tusa pusē. A kūtame tu b gūls rē tōnd sōngr yīnga. (Rom 15:4; 1 Kor. 10:11) Sēn paase, d yāta Biiblā bāngr-goam sēn pidsd rūndā-rūndā, tu tēegd tōnd tu d tōe n kūsa Wēnnaam sūda. Wala makre, bāngr-gomd n da wilg tu “daar n wat” tu neb milyō-rāmb na n naag taab n tū a Zeova, tu d ne rē rūndā-rūndā sēn yaa yaoolem wakatā. (Ezai 2:2, 3) Yēlā sēn tar kengr dūniyā zugā me yaa Biiblā bāngr-gomd n pidsdi. Wa d sēn zoe n togsā, koeeegā sēn moond dūniyā gill zugā yaa goam nins a Zezi sēn pīnd n togsā n pidsdi.—Mat. 24:14.

20 Hal pīnd wēndē n tāag masā, d Naandā maana būmb toor-toor sēn wilgd tu d tōe n teeg-a lame. Yāmb dita a saglsā yōod bu? D segd n kūsa sūd tā saglsā yaa tōnd neer yīnga. Saam-bi-poak yūur sēn boond tā Rosellen yeela woto: “Mam sēn kūs a Zeova sūd zāng-zāngā tēka, m yāa būmb wusg sēn wilgd tā nonga maam n kōt-m pāng la a teend-ma.” Bu tōnd me tū a Zeova saglsā tu na n naf-d-la wusgo.

19, 20. Bōe yīng tu d segd n tū a Zeova saglsā, la wān to la rē nafd tōndo?

*"Y noya sēn kō-m
bāngr ninga la m buud
pvūre."—YUL 119:111,
SEBR SÖNGO.*

Y NA N LEOKAME TU BÖE?

Böe yīng t'a Zeova noyā tūub
kōt-d sū-noogo?

Böe la d tōe n maan tu sōng-d
tu d maneg n kls a Zeova sūda?

Böe yīng tu d segd n tumd
a Zeova tūomdā ne yēesem?

YĀMB KUSA SL T'A ZEOVA NOYĀ YAA TŌND NAFR YĪNG BU?

NEBĀ manesem sēn yaa to-to ne saglsā pa yembr ye. Sānda sakda ned sēn yūd-b saglse, tu sā n yaool n yaa b rog-taag wall ned sēn pa ta-b bū b pa rat n sak ye. B sā n kō nina saglga, a sūur sāam dame, wall a tagsdē tu b paoog-a lame. La kēer deegda saglsā ne sū-noogo, n dat n modg n maan sēn yaa neere. Bōe yīng tu nebā manesem yaa toor-toore? Būmb a ye sēn kūt tu yaa woto wā yaa wuk-m-mengā. B sā n sagl wuk-m-meng soaba, a tagsdame tu saglgā pa zemse, tu kūt t'a pa reeg ye. Woto, a pa rūt saglgā yōod ye.—Yel. 16:18.

² Kiris-neb hakukā yē nanda saglse, sēn yūd fāa sā n yaa sagls sēn tik Wēnnaam Gomdā zugu. A Zeova saglsā sōngd-d lame tu d zāagd d mens ne būmb nins sēn tōe n wā-dā. Wala makre, ligd nonglem, yoobo, dorg la rāamā yū tu looge. (Yel. 20:1; 2 Kor. 7:1; 1 Tes. 4:3-5; 1 Tūm. 6:6-11) Sēn paase, d sēn sakd Wēnnaam saglsā kōt-d-la sū-noogo.—Ezai 65:14.

³ D sā n dat n kell n tall zood sōma ne a Zeova, d segd n tūuda sagls nins a sēn kōt-dā. Yūta sōma me tu d ruk yūl-gulsdā togs-n-taare. A yeela a Zeova woto: "Y noya sēn kō-m bāngr ninga la m buud pvūre. M sūur yaa noogo." (Yul 119:111, Sebr Sōngo) Yāmb me sūur nooma ne a Zeova noyā bū, bū y mi n getame tu b tūub yaa toogo? Baa y sā n getē tu sagls kēer tūub yaa toog bū y

1. a) Nebā manesem yaa wān to ne saglsā, la bōe yīnga?
b) B sā n sagl wuk-m-meng soaba, a manesem yaa wāna?
2. Bōe yīng tu kiris-neb hakukā nand sagls nins sēn tik Wēnnaam Gomdā zugā?
3. Yūl-gulsdā mak-sōng bug la d segd n tū?

ra koms raood ye. Būmb sānda n be y sēn tōe n maan n maneg n kus sūd tu Wēnnaam noyā tūub yaa y meng nafr yīnga. Bū d gom bāmb b tāab yelle.

PUUSD-Y WĒNNAAM

⁴ Rīm a Davūd vuumā tōre, yaa toog wakat tu yaa noog wakat me, a kell n teega a Naandā. A yeela woto: "Zu-soaba, mam geta yāmb ne m sūur fāa. Mam Wēnnaam, mam dellda yāmba." (Yul 25:1, 2) Bōe n sōng a Davūd t'a kus a saasē Ba wā sūd woto fāa?

⁵ Ne neb wusgo, yaa b sēn wat n tar zu-loees bal la b puusd Wēnnaam. Yāmb sā n tar zoa tu yaa a sēn wat n dat tu y kō-a ligdi, wall y sōng-a n maan būmb bal la a wat yāmb nengē, y sūur na yu noog ne-a sūda? A sā n minim n maand woto, tōe tu y na n tagsame t'a pa nong-y ye. La a Davūd ra pa maand woto ne a Zeova ye. Ra yaa sū-noog wakat tu yaa toog wakat me, a sēn da puusd to-to wā wilgdame t'a nonga a Zeova, la t'a teeg-a lame. —Yul 40:9.

⁶ Daar a yembre, a pēga a Zeova n yeel woto: "Zu-soaba, tōnd Soaala, yāmb yuor yaa kāseng dūniyā tek fāa. Dē yīng n kut tu yāmb kut tu y waoogr loog saase." (Yul 8:2) Gom-kāensā pa wilgd t'a Davūd ne a Zeova zoodā ra tara pāng sūda? A sēn da mi t'a Zeova pāngā la a ziirā yaa kāsengā kutame t'a pēgd-a "daar fāa." —Yul 35:28.

⁷ D sā n puusd a Zeova wakat fāa wa rīm a Davūde, d na n maneg n kus-a-la sūda. Biiblā yeela woto: "Bū

4. A Davūd vuumā tōre, bōe la a kell n maane?

5, 6. A Davūd sēn da puusd a Zeova to-to wā wilgdame tu b zoodā ra yaa wān-wāna?

7. D sā n puusd a Zeova wakat fāa, wān to la nafd tōndo?

y kolg Wēnnaam, la bāmb na kolg yāmba." (Zak 4:8) D sā n puusd a Zeova, paasda d zoodā pānga. Yaa ne puusgā maasem me la d tōe n paam vuusem sōngā.—*Karm-y 1 Zā 3:22.*

⁸ Yāmb sā n puusdē, y wae n togsda goam kēer wakat fāa bū? Sā n yaa woto, nand tu y puus bū y reng n tags bilf n ges y sēn na n yeel būmb ningā. Mams-y yāmb sēn na n tar zoa, tu yāmb sā n seg taab fāa bū y togsd-a gom-yēng n yulemdē. A sūur na yu noog sūda? Tōe t'a pa na n le wa rat n sōs ne yāmb yes ye. Yaa sūd t'a Zeova kelgda neb nins fāa sēn puusd-a ne pu-peelmā, la yuta sōma tu d ra wae n togsd gom-yēng ye.

⁹ D sā n puusd Wēnnaam yīngr-yīngr bala, na n yu toog tu d paam a zoodo. D sā n pelgd d pug n puusd a Zeova, d zoodā pāng na n paasdame, tu d maneg n kus-a sūda. La d sā n wa puusd Wēnnaam, bōe la d tōe n yeele? Wēnnaam Gomdā yeta woto: "Būmba fāa puga, puus-y Wēnnaam n kose la y puus barka la y wilg Wēnnaam būmb nins yāmb sēn datā." (Fil. 4:6, *Kāappaalgā Koe-noogo*) Sūd me, sēn wa n yaa būmb ning fāa n pak-do, wall n dat n sāam tōnd ne a Zeova zoodā, d tōe n puus-a lame n kos sōngre.

¹⁰ Biiblā pugē, b wilgda rap la pagb sēn yu wēn-sakdb sēn puus Wēnnaam, tu d sā n bugs b sēn yeel būmb ninsā zug bū na n nafd-do. (1 Sām. 1:10, 11; Tūv. 4:24-31) Makre, Yull Sōamyā sebrā pida ne

8. D sā n puusdē, bōe yīng tu d pa segd n togsd gom-yēng n yulemdē?

9, 10. a) D sā n wa puusd Wēnnaam, bōe la d tōe n yeele? b) Bōe la d tōe n maan tu sōng-d tu d maneg n pelgd d pug n puusd a Zeova?

yūl la pūusg neb sēn gūls n wilg b sū-sāamse, la b sū-noogo. D sā n karemd gom-kāens n bao n wūm b vōore, na n sōng-d lame tu d maneg n pelgd d pug n pūusd a Zeova.

BUGSD-Y WĒNNAAM SAGLSĀ ZUGU

11 A Davūl yeela woto: "Zu-soabā tōog zemsa zānga. . . . A kōta zulem soab Yam." (Yūl 19:8) Rēnd baa d sā n yaa zulem soaba, d sā n tūud Wēnnaam noyā, d lebgda Yam soaba. La sagls kēer n be Biiblā pugē tu d sā n dat n du b yōod sōma bū d segd n bugs b zugu. Wala makre, d sā n bugsd Biiblā noy zugu, na n sōng-d lame tu baa d karen-bi-taas wall d tūmd-n-taas sā n wa rat tu d maan sēn pa segd bū d kell n sak Wēnnaam. Na n sōng-d lame me tu d lak d mens ne zūmā, n da kēes d toog dūniyā yēl pusē, la d tūud Biiblā noy futā la mengā manegr weengē. D sā n minim n bugsd Wēnnaam saglsā zugu, na n sōng-d lame tu d segl d mense, tu zu-loeeg sā n wa bū d bāng d sēn na n maan to-to. Rē, d na n tōog n gila sū-sāamse.—Yel. 15:28.

12 D ket n gūuda Wēnnaam pulemsā pidsgu. La rē yīnga d manesmā wilgdame tu d kusa sūd tu b na n pidsame, la tu yaa Wēnnaam daabā maaneg n pak tōnd n yūd bū? D kusa sūd tu Babilon-kāsengā na n sūd sāama ka la bilf bū? D ket n tēeda ne d sūur fāa tu tēngā na n wa lebga arzān tu d paam n vūmd a zugu, la tu kūum na n vūvgame bū? D ket n moonda koeegā ne yēsem

11. Bōe yīng tu d segd n bugsd Wēnnaam saglsā zugu?

12. Sogs-bus la d tōe n sok d mens tu sōng-d tu d tū Wēnnaam saglsā?

bū, bū yaa d mengā raab la d lūusd taoore? A Zeova yūvārā waoogr la a naamā teelg n ket n pak tōnd n yūd bū? D sā n bugsd sog a woto buud zugu, d na n tōog n dūka yūl-gulsdā togs-n-taare, n kūt tu Wēnnaam noyā yē d "pūlur wakat sēn ka seta."—Yūl 119:111.

13 Būmb kēer n be Biiblā pugē tu d pa wūmd b vōor sōma ye. Bala wakat ning a Zeova sēn yāk n na n vēneg tōnd tu d wūm b vōorā nan pa ta ye. Yūl woto ne a Zezi tūm-tūmdbā. A yeel-b-la naoor wūusg tu b na n namsa yē la b kū-a. (*Karm-y Matie 12:40; 16:21.*) La tūm-tūmdbā pa wūm a gomdā vōor ye. Yūl a Zezi sēn wa n ki n lebs n vūvā poor la a vēneg a meng ne-ba, n sōng-b tu b wūm bāngr-goam nins sēn gomd Kiristā yellā vōore. (Luk 24:44-46; Tūv. 1:3) Sēn paase, yūl a Zezi karen-biisā sēn wa n paam vūvusem sōngā zaeeb yūvūmd 33 Pāntekotā tek la b bāng tu Wēnnaam Rūngā na n du naam saasē.—Tūv. 1: 6-8.

14 Woto me, yūvūmd 1900 wā poore, kiris-neb hakūkā ra tēedame tu būmb kēer n na n maan 'yaoolem wakatā,' tu pa yū ye. (2 Tūm. 3:1) Wala makre, yūvūmd 1914 soabā, kēer da tagsdame tu b na n kēnga saasē. La sēn pa yū wa b sēn da tagsdā, b kell n zāmsa Biiblā, n bāng tu yaa tulae tu b reng n moon koeegā. (Mark 13:10) Rē n so tu b maan tigis-kāseng yūvūmd 1922, Sedaar Pōent sēn be Ohio, Etazīni soolmē wā. Tigsgā sasa, a Joseph

13. Bōe yīng tā Zezi karen-biisā ra pa wūmd būmb kēer vōore? Kō-y makre.

14. Mak-sōng bug la tōnd saam-biis nins sēn vūvūmd yūvūmd 1900 soabā sēnesā bas-yā?

Yāmb na n teega a Zeova wa Israyell nebā sēn maan to-to a Zozue wakatē wā bū?
(Ges-y sull 17, 18)

Rutherford sēn da luit koeegā mooneg taoorā yeela nebā woto: "Rīmā ruta naam masā! Yāmb yaa a koe-taasdba. Woto yīnga, *moon-y-yā*, *moon-y-yā*, *moon-y* Rīmā la a rīungā." Rē tek n tāag masā, a Zeova nin-buiidā moonda 'Wēnnaam soolem koe-noogā,' tu nebā wusg mi-b rē yīnga.—Mat. 4:23; 24:14.

15 A Zeova sēn ges a nin-buiidā yell to-to pīnd wēndē wā sūd bee yamleoogo. A ket n maanda woto me rūndā-rūndā. D sā n bugsd rē zugu, d na n maneg n kusa sūd t'a tōe n pidsa a raabā. Na n kūtame me tu d ket n tagsd bāngr-goam nins sēn nan pa pidsā yelle, n kūs sūd tu b na n pidsame.

15. Bōe yīng tu d sā n bugsd a Zeova sēn ges a nin-buiidā yell to-to wā zug bū na n naf-do?

TŪMD-Y WĒNNAAM TŪMDĀ NE YĒSEM

16 A Zeova sēn yaa tōnd Wēnnaamā yaa Wēnnaam sēn tumde. Yūl-gūlsdā ra yeela a Zeova woto: "Ānda n yaa wa yāmba?" A paasame: "Yāmb kang yaa kān-kāe, yāmb nug tara pānga, yāmb nug-rūtg zēkame." (Yūl 89: 9, 14) A Zeova sēn yaa Wēnnaam sēn tumdā, d sā n maand d sēn tōe fāa n teend a Rīungā, noom-a lame, t'a ningd-d barka. A neeme t'a Kaset rāmbā fāa, pagb la rapa, kom-būs la kom-kāsems "ka maand kūlung ye." (Yel. 31:27) D sā n tumd d Naandā tūmdā ne yēsem, d rukda a togs-nataare. Woto noogda a Zeova sūuri, la kōt tōnd me sū-noogo.—*Karm-y Yūl Sōamyā 62:13.*

16. D sā n tumd a Zeova tūmdā ne yēsem, bark būs la d paamda?

17 D sā n tūud a Zeova sor-wilgrā, paasda d tēebā pānga. Tēeg-y Israyell nebā sēn wa n na n kē kāabg tēngē wā. A Zeova yeela maan-kvūdb nins sēn da zāad kāabg koglgā tu b lūn nin-buiidā taor tu b kēn n kē Zurdē kvulgā. La nin-buiidā sēn ta kvulgā noorā, b mikame tu koomā ra pidame n loog a kvul-kogsā, bala ra yaa saas wakate. Bōe la b ra na n maane? B ra na n tilga b fu-rotā kvulgā noor n gū semen a wān tu koomā boog bu? Ayo. B teega a Zeova zāng-zānga, n tū a sēn yeelā. Biiblā yeela woto: "Kuga walsa koglga zutba sēn ta kvulgā, b nao sēn sūs kooma, ad-y kooma sēn da zoetā yalsa zīig pugē. . . . Kuga walsa koglga zutba yalsa soa, kvulga sēn kūn wā suka, tu Israyel kamb fāa looge." (Zoz. 3:12-17, Sebr Sōngo) Yaa vēeneg tu Israyell nebā sēn yā tu koomā sēn da zoet wusgā yalsame wā, b sūy yū noogo. B sēn tū a Zeova sor-wilgrā, b tēebā pāng paasame.

18 Yaa sūd tu rūndā-rūndā, a Zeova pa maand yel-soalem a woto n sōngd a nin-buiidā ye. La d sā n wilgdē tu d kūs-a-la sūda, a ningd-d-la barka. A kōt-d-la a vuusem sōngā, tu d paamd raood n moond Rūngā koeegā dūniyā gill zugu. Sēn paase, a Zezi Kirist sēn yaa a Zeova pipi kaset soabā pūlma a karen-biisā tā na n teel-b lame. A yeela woto: "Bu y kēng n maan nebā buud fāa tu b yū mam karen-biisi. . . . La gese, mam bee ne yāmb wakat fāa hal tu ta wakat sēebo." (Mat. 28:19, 20) A Zeova Kaset rāmb wusg sēn da yaa neb sēn zoet yānd wilgame tu yaa vuusem sōngā n kō-b raood

17, 18. D sā n tūud a Zeova sor-wilgrā, wān to la paasd d tēebā pānga? Kō-y makre.

tu b tōe n moon neb b sēn pa mi ne yēesem.—*Karm-y Yul Sōamyā 119:46; 2 Korēnt dāmb 4:7.*

19 Bāag wall kvūlem yīnga, d tēed-n-taas kēer pa tōe n tūm Wēnnaam tūvmdā wa b sēn datā ye. La b tōe n kūsa sūd tā Zeova sēn yaa 'nimbāanzoer Ba la belsg fāa Wēnnaamā' mii tōnd ned kam fāa yēl sēn yaa to-to wā. (2 Kor. 1:3) A nanda modgr ning d sēn maand n teend a Rūngā. Sēn paase, d fāa segd n tēegame tu sēn yūd fāa, yaa d sēn tēed Kiristā sēn ki tu yū maoongā yīng la d na n paam fāagre.—Heb. 10:39.

20 A Zeova ratame tu d maan d sēn tōe tek a tūudmā pugē, la d teend a tūvmdā ne d paoongo. D rata ne d sūy fāa n "maan koe-moond tūvmdē." (2 Tūm. 4:5) Bala d sā n sōngd neb a taabā tu b "bāng sēn yaa sūda," noom-d lame. (1 Tūm. 2:4) Vēenega, d sā n pēgd a Zeova la d waoogd-a, d paamda bark wusgo. (Yel. 10:22) Sēn paase, kudame tu sēn wa n yaa a soab fāa bu d kell n teeg d Naandā.—Rom 8:35-39.

21 La wa d sēn yā wā, yū n kūs sūd tā Zeova noyā yaa tōnd nafr yīngā baooda modgre. Woto wā pūvsd-y-yā a Zeova. Būgsd-y-yā a sēn pids a pulemsā to-to pīnd wēndē wā zugu, la y būgsd a sēn na n maan dē to-to ka la bilfā me zugu. Kell-y n tūm-y a tūvmdā ne yēesem me. A Zeova noyā na n paa wakat sēn ka seta. Yāmb sā n sak no-kāense, yāmb me na n vūlmda wakat sēn ka seta.

19. Baa bāag wall kvūlem sā n kūt tu d pa tōe n tūm Wēnnaam tūvmdā wusgo, d tōe n kūsa sūd ne bōe?

20, 21. Bōe la d tōe n maan n wilg tu d kūsa a Zeova sūda?

*“B̄i y bas t̄i Wēnnaam
tek yāmb yamā n
maneg-y zānga.”*

—ROM 12:2.

Y TŌE N WILGA A VŌOR BL?

Bōe yīng t̄i kiris-nebā fāa segd n teke?

Bōe la d segd n teke?

Wān to la d tōe n teke?

YĀMB BASAME TU WĒNNAAAM TEK-Y BU?

B SĒN wub tōnd to-to wā, d sēn vu zīig ningā, d zo-rāmbā la d minimdā wae n kūtdame tu rūb nins tōnd sēn nongā, fut nins d sēn yeelgdā, la d manesmā yaa toor-toore.

² La būmb kēer n be tu b yōod yūd futā d sēn yeelgdā, wall rūbā d sēn dūtā. Wala makre, d roagdbā zāms-d lame tu būmb kēer yaa sōma, t’ā taab yaa wēnga. La nebā sēn tagsd to-to sōma ne wēngā weengē wā yaa toor-toore. Tōnd sūur-kasetā me wilgd-d-la sore. Biiblā yeelame tu baa “bu-zēmsā sēn ka tar tōogā,” naoor wusgo, b “sakda tōogā sēn yeel būmb ninsā.” (Rom 2:14) La yēl kēer n be tu Wēnnaam pa kō noor vēeneg ye. Yel-kāens taoore, d maanda a wāna? D na n teega d roagdbā sēn wilg tōnd būmb ninsā, wall d maan wa tōnd babgē wā nebā sēn minim n maandē wā bu?

³ Buum wusg n kut tu kiris-nebā pa na n teeg b mens wall neb a taab ye. Ad bāmb b yiibu: Pipi, Biiblā yeelame tu “sor n be tu neb get-a wa so-turga, la a yaool n dabda kūum zīigē.” (Yel. 16:25) D sēn yaa neb sēn pa zems zānga, d pa tōe n wilg d mens sor tu zems ye. (Yel. 20:24; 28:26) Yiib-n-soaba, Biiblā yetame t’ā Sūltāan la “dūni-kāngā wēnnaam.” A belga dūniyā nebā tu b tar tagsg sēn pa zems sōma ne wēngā weengē, la a kūtdē tu b nong būmb sānda. (2 Kor. 4:4; 1 Zā 5:19) Rēnd d sā n dat n ta a Zeova yam n paamd a barkā, d segd n tūu **Rom dāmb 12:2** sēn yetā.—*Karm-y-yā.*

1, 2. Wān to la b sēn wōb-d to-to wā, n paas d sēn vu zīig ningā tōe n tall pāng d zugu?

3. Wilg-y buum a yiib sēn kut tu kiris-nebā pa segd n yu wa dūniyā rāmba.

⁴ Sōs-kāngā na n goma Rom dāmb 12:2 yelle. A na n leoka sogsg a tā.
1) Bōe yīng tu d segd n teke? 2) Bōe la d segd n teke? 3) Wān to la d tōe n teke?

BŌE YĪNG TU D SEGД N TEKE?

⁵ Tūm-tūmd a Poll pa guls a lētrā n tool Rom nebā fāa ye. Yaa tēnkāng kiris-nebā sēn paam vuusem sōng zaebā la a tool-yā. (Rom 1:7) A sagl-b lame tu b tek la b "ra yī wa dūniyā rāmb ye." Yaa Rom nebā la a Poll sēn bool ka tu 'dūniyā rāmbā.' B ra tara b tagsa sōma ne wēngā weengē, b minimdu, b yel-maandu la b fu-yerdi. A sēn yeel kiris-nebā tu b 'ra yī wa dūniyā rāmbā,' yaa tu b sānda tagsa la b manesem kēer da ket n wōnda Rom nebā. Bōe n kūt tu ra yaa woto?

⁶ Rūndā-rūndā, neb nins sēn kēnd n kaagd Rom tēngā tōe n yāa wēnd-do-kuda, ya-bēd la reem zīis sēn lūl n kell begse. Yaa pipi kiris-nebā wakat la b me bōn-kāens kēere. B tōe n sōng-d lame tu d bāng Rom nebā sēn da vū to-to, la b tūudmā sēn da yaa a soaba. Kudemdā yel-mitb sēb pusē me, b gomda Rom nebā sēn da nong reem ninsā yelle. Wala makre, b ra tara reem sēn yaa neb n zabd taab wall ne we-rūms tu b getē, wed-moos sēn zoet n wagsd taaba, la reem a taab la yūl sēn mi n naag ne yoob yela. Rom da yaa galū-tēng sēn tar ligdi,

-
4. Bōe yell la d na n gom sōs-kāngā pugē?
 5. Ānd dāmb la a Poll sēn kō saglgā?
 6. 7. A Poll wakatē wā, zu-loe-bus la Rom kiris-nebā ra segd?

Neb wusg segd n laka b mens ne dūniyā,
n bas tu Wēnnaam toeem-ba
(Ges-y sull a 9)

tu leebgā ra sakdē me.—Rom 6:21;
1 Pte. 4:3, 4.

⁷ Baa Rom nebā sēn da tar wēnd-dot wusg la b ra pūusd wēnnaam-dāmb wusgā, b ra pa baood b wēnnaam-dāmbā zood ye. Ne bāmba, sēn tar yōod n yūd tūudmā pugē yaa a yel-maandu wā. Wala makre, rogem wakat ra tara a yel-maandu, tu kāadem kōom la kūr sasa me ra tar b yel-maandu. Rom nebā ra getame tu yel-kāensā yaa tulae ne ned kam fāa. Yaa vēeneg tu woto ra namsda Rom kiris-nebā. Bāmb wusg roagdb zāms-b-la bōn-naandsā pūusgo, tu yū tulae tu b toeem n yaool n lebg kiris-neba. La baa b lisgā poore, b ra segd n ket n toeemdame.

⁸ Rūndā-rūndā me, pa nana ne kiris-nebā. Bōe yīnga? Bala dūniyā sūgā bū a yamā bee zīig zānga.

-
8. Bōe yīng tu pa nana ne kiris-nebā rūndā-rūndā ?

“Bū y bas sū-toog
ne kisgri, la sū-yikri,
la no-koeema.”
—Ef. 4:31

(Karm-y Efēez rāmb 2:2, 3; 1 Zā 2:16.) Dūniyā rāmb tara b sēn nonge, b tagsa sōma ne wēngā wēengē, b manesem, la būmb nins b sēn get tu tara yōodo. D sēn vī ne-b daar fāa wā, d sā n pa gūusi, d tōe n wa ruka b togs-n-taare. Rē n so tu d segd n tū b sēn sagl-d tu d ‘ra yū wa dūniyā rāmbā,’ la tu d ‘bas tu Wēnnaam tek d yamā.’ Wān to la d tōe n tū saglgā?

BŌE LA D SEGD N TEKE?

9 Ned sēn zāmsd Biiblā sā n tūud a sēn zāmsdā, a lebgda a Zeova zoa. A lakda a meng ne ziri tūudmā, la a toeemd a sēn da vī to-to wā. A modgda wusg n lebg nin-paalle, la a rūkd a Zezi togs-n-taare. (Ef. 4:22-24) D sēn mi tu neb tus-kobs n maand woto yūvmd fāa, n tōog n dūk b mens n kō a Zeova n deeg lisgā noom-d lame. Yaa vēeneg tu woto

9. Toeen-bus la wusg maan n tōog n deeg lisgu?

noogd a Zeova sūur me. (Yel. 27:11)
La toeen-kāensā pa sek ye.

10 La tekrā pa d sēn na n toeem nebā nifē bal ye. Wala makre, b tōe n toeema safānd wūugo, tu safāndā yaool n pa toeem ye. Sebr a yembr sēn wilgd Biiblā gom-biis vōor yeelame tu Rom dāmb 12:2 sēn yeel tu d tek d yamā, rat n yeelame tu d maneg d yamā tu lebg paalle, la tu d toeem d tagsa wā ne vuusem sōngā maasem. Rēnd pa ned sēn na n bas minim-wēnse, gom-yood la yoob bal la d tōe n yeel tā tekame ye. Baa neb sēn pa mi Biiblā meng modgd n zāagda b mens ne bōn-kāense. La bōe la kiris-nebā sēn segd n toeemā?

11 Tum-tūmd a Poll yeelame: “Bū y bas tu Wēnnaam tek yāmb yamā n maneg-y zānga.” Ka wā, yamā yaa nedā tagsa wā. La Biiblā sā n gomd ned yam yelle, pa rē bal ye. A soabā sēn nong n tagsd būmb nins yellā, a sēn get tu būmb nins sakdame wall pa sakdā me naagame. A Poll lētrā sungrē, a goma neb sēn tar ‘yam-wēng’ yelle, n yeel tu nin-kāens pida ne “tūum-wēns buud fāa, yel-beedo, zoe-bōne, pū-toogo, sū-kiiri, nin-kūubo, mo-beedo, belgre.” (Rom 1:28-31) Rēnd a Poll sēn sagl Rom kiris-nebā sēn vī ne neb a woto tu b ‘bas tu Wēnnaam tek b yamā n maneg-b zānga,’ a bee buum.

12 Zu-buko, rūndā-rūndā nebā

10. Bōe yīng tu d tōe n yeel tu tekrā pa d sēn na n toeem nebā nifē bala?

11. Bōe la a Poll sēn yeel tu d segd n toeemame wā?

12. Tags-bus la neb wusg tara, la bōe yīng tu kiris-nebā segd n yū gūusdba?

wusg tara Yam-wēng wa a Poll sēn da gomd b rāmb yellā. B tagsdame tu Wēnnaam noyā tūub pa le tar yōodo, la tu ned pa segd n modg a to t'a tū no-kāens ye. Karen-saam-dāmb la roagdb wusg basda kambā tu b maand b Yam. B yetame meng tu sōma ne wēngā wēengē, yaa ned kam fāa n segd n yāke. Baa neb sēn yet tu b yaa wēn-tūudb meng tagsdame tu pa tulae tu b tū Wēnnaam noyā ye. (Yul 14:1) Kiris-ned sā n pa yu gūusda, a tōe n wa ruka nin-kāensā togs-n-taare, n pa le rat n tū noy nins Wēnnaam siglgā sēn kōtā ye. A tōeeme meng n wa minim n yēgemdē, wall a pa rat n sak n deeg sagls nins b sēn kōt tōnd reemā la pemsmā kokr wēengē, ēnternetā la karem n zāagā wēengē wā ye.

¹³ D sā n pa rat n 'yū wa dūniyā rāmba,' d segd n feesda d mens n get d sēn nong la d sēn pa nonge, d magb toor-toorā, la būmb nins d sēn get tu tara yōodā. D taabā tōeeme n pa mi tōnd sēn sūd yaa ned ning ye. B tōe n yetame tu d yel-manesmā yaa sōma. La yaa tōnd mengā n tōe n bāng d sā n sūd basdame tu būmb nins d sēn zāmsd Biiblā pugē wā toeemd tōndo.—*Karm-y Zak 1:23-25.*

WĀN TO LA D TŌE N TEKE?

¹⁴ Sēn na yūl n teke, d segd n toeema sēn be d sūurē wā. Bōe n tōe n sōng-d zī-kāng wēengē? D sā n

^{13.} Bōe yīng tu d segd n bao n bāng d sēn sūd yaa ned ningā?

^{14.} Bōe n tōe n sōng-d tu d bāng zīig ning d sēn segd n toeemā?

wa zāmsd Biiblā, d yāta a Zeova sēn dat tu d yū ned ning buudā. D manesem sēn yaa to-to rē poorā sōngd-d lame tu d bāng būmb ning sēn be d sūurē wā. Rē masā la d na n bāng zīig ning d sēn segd n toeem n tōog n maan Wēnnaam daabā 'sēn zems zāngā.'—Rom 12:2; Heb. 4:12.

¹⁵ *Karm-y Ezai 64:7.* Makr ning no-rees a Ezai sēn dūkā zāmsda tōnd būmb sēn tar yōod wusgo. Wān to la a Zeova maand wa yagda, tu tōnd yaa wa yagd sēn be a nugē? Yaa vēeneg t'a Zeova pa toeemd tōnd yīngā tu d lebg ra-sāng bū pug-neer ye. Yaa tōnd sēn sūd yaa ned ningā la a toeemda. D sā n sak-a, d basdame t'a toeem d yamā la d tagsa wā. Yaa toeen-kāng bal n tōe n sōng-d tu d ra yū wa dūniyā rāmb ye. La bōe la a Zeova maand n toeemd tōndo?

¹⁶ Yagd sā n dat n maan yūvr tu yū sōma, a segd n baoa tānd sēn yaa sōma wusgo. La būmb a yiib la a segd n maane. A na n yāgsa kugā la bōn-yood a taaba. A na n ningā koomā me tu zemse, sēn na yūl t'a sā n maan yūvrā bū yūl wa a sēn datā.

¹⁷ Yagdā ningda koomā sēn na yūl n yāgs kugā la būmb a taaba, la sēn na yūl tu tāndā lebg bugsg me. Rē masā la a tōogd n yag tāndā tu lebg būmb ning a sēn datā. Wēnnaam

^{15.} Wān to la a Zeova toeemd tōndo?

^{16, 17.} a) Wān to la yagd maand n wa tōog n maan yūvr tu yū sōma? b) Wān to la Wēnnaam Gomdā sōngd tōnd tu d toeem n lebg ned sēn tat a Zeova Yam?

Gomdā maanda wa koomā. D sēn wa n sing Biiblā zāmsgā, a sōng-d lame tū d bas dūniyā neb tags-yoodā. Bilf-bilfu, d tekame n lebg ned sēn tat Wēnnaam yam. (Ef. 5:26) B sagend-d-la wakat fāa tū d karemd Biiblā la d kēnd tigissā. Bōe yīnga? Bala, d sā n maand woto, d basdame t'a Zeova toeem-do.—Yūl 1:2; Tūv. 17:11; Heb. 10:24, 25.

18 La d sā n dat tū Wēnnaam Gomdā toeem-do, a kareng la a zāmsg bal pa sek ye. Neb wusg karemda Biiblā, n mi a kibay sānda. Tōe tū koe-moonegā sasa, y zoe n sega nin-bāmb buudā. Kēer meng tōe n togsa Biiblā verse-rāmb sānda goam ne zugu.* La b bāngrā pa toeemd b tagsa wā la b manesmā woto ye. Bōe yīnga? Bala, yaa ned sēn na n bas tū Wēnnaam Gomdā kē a sūurā bal la a na n tōog n toeeme. Rē n so tu d segd n bugsd būmb ning d sēn zāmsd Biiblā pugē wā zugu. Yūta sōma tū d sok d meng woto: ‘Mam kīsa sūd tū pa tūudum yel bal bū? Mam nee kaset sēn wilgd tū yaa sūd bū? M tūudā būmb nins mam sēn zāmsdā bū, bū m tagsdame tū yaa būmb m sēn segd n wilg neb a taabā bala? Mam neeme tū yaa a Zeova n gomd ne-m bū?’ D sā n bugsd sogs-kāensā buud zugu, būmb nins d sēn zāmsdā na n kē d sūurā. Rē la d na n maneg n

* Ges-y yūvmd 1994 wao-fugdg kiuug pipi daa^r Gūusg Gasgā seb-neng a 9, sull a 7.

18. a) D sā n dat tū Wēnnaam Gomdā toeem-do, bōe yīng tu bugsgā yaa tulae? b) Sogs-bus la d tōe n sok d mens tu naf-do?

Y sā n bas tū Wēnnaam toeem-yā, y na n bānga y sēn tōe n welg y zu-loeesā sōma to-to
(Ges-y sull 18)

nong a Zeova, n dat n toeeme, n noog a sūuri.—Yel. 4:23; Luk 6:45.

19 D sā n karemd Wēnnaam Gomdā la d bugsd a zugu, na n sōng-d lame tū d kell n maan wa a Poll sēn yeelā, n ‘bas nin-kvūdgā ne a tūvā n lebg nin-paals sēn paam yam manegre.’ (Kol. 3:9, 10) D sā n wūmd Biiblā goam vōor sōma la d tūudē, d na n lebgda nin-paalga, tu kogend tōnd ne a Sūtāan bēdsā.

20 Tūm-tūmd a Pīeer me sagl-d lame tū d ‘yū kom-sakdse, n da sak wēng ratem d sēn da sak d zūlem wakatā ye.’ La tu d ‘zīnd pū-peelem ne d yel-manesem fāa.’ (1 Pīe. 1:14, 15) D sā n maan d sēn tōe tek n da le tall tags-wēns la manesem-wēnse, n bas tū Wēnnaam toeem-do, d na n paama bark wusgo. Sōsg ning sēn pugdā na n goma rē yelle.

19, 20. D sā n tūud Biiblā saglsā, wān to la na n naf-do?

*"Teeg Zu-soabā ne f
sūur fāa la f ra teeg
f meng bāngr ye."*

—YEL. 3:5.

Y NA N LEOKAME TU BŌE?

D sā n wa rat n yāk yam n maan būmbu, bōe la d segd n deng n maane?

Wān to la ned tōe n wa tōog n yākd yam tu zemsdē?

Bōe n tōe n sōng tōnd tu d tōog n maan būmb nins d sēn yāk yam n na n maanā?

MODG-Y TU Y YAM-YĀKR FĀA YU SŌMA

BEOOG sēn vēeg fāa, yaa tulae tu d yāk yam n maan būmbu. Zī-kāng wēengē, yāmb tagsg yaa wāna? Neb kēer soo b mens n yākd yam n maand būmb nins fāa b sēn date. B tagsdame tu ned a to pa tar sor n na n wilg-b b sēn segd n maan ye. La sānda yē zoeta yam-yākre, tu kēer baood sagls sēb pusē, wall neb b sēn get wa bāngdb nengē, n yiisd ligd wusg rē yīng menga.

² D wusg miime tu baa sēn pa būmb fāa pugē la d tar sor n na n yāk d sēn datā, yel wusg n be tu yaa tōnd ned kam fāa n segd n yāk a sēn date. (Gal. 6:5) La tōe tu d miime me tu pa d yam-yākr fāa n yaa sōma, n naf-d-d ye.

³ D sēn yaa a Zeova Kaset rāmbā, d sūy yaa noog a sēn kōt-d sor-wilgr būmb wusg sēn tar yōod pugē wā. D kūsa sūd tu d sā n tū a sor-wilgrā, d tōogd n yāka yam n maan sēn noom-a, la sēn na n naf-do. La yell ning taoore, d pa tōe n yā noor takı Wēnnaam Gomdā pugē ye. Sā n wa yaa woto, d maanda wān n bāng n yāk yam? Wala makre, Biiblā wilgame tu d ra zu ye. (Ef. 4:28) La neb kēer yetame tu pa wakat fāa la yaa wēng tu ned rūk a to būmb ye. Sā n yaa ne bāmba, būmbā yōod sā n pa waooge, wall sēn dūk-a wā sā n sūd bee raab pugē, pa wēng ye. D sā n wa segd n yāk yam n maan būmb tu neb kēer yetē tu pa maneg n yaa wēnga, d maanda wāna? Bōe n tōe n sōng-d zī-kāng wēengē?

1, 2. Yam-yākrā wēengē, y manesem yaa wāna, la y tagsg yaa wān ne y yam-yākr kēere?

3. Bōe n tōe n sōng tōnd yam-yākrā wēengē, la zu-loe-bug la d baas n ket n segda?

RENG-Y N TAGS-Y SÔMA

⁴ Yāmb sā n togs y tēed-n-taag tu y rat n yāka yam n maan būmb sēn tar yōod wusgo, tōe t'a na n yeel-y lame tu y reng n tags sôma. Yaa vēeneg tu yaa sagl-sôngo. Biiblā meng yeelame tu "neb nins sēn yāgd n ka yaasd n tagsdē wā paamda naongo." (Yel. 21:5) Rēnd d segd n maaga d yīng n tags yellā zug sôma, n bao n bāng sā n na n naf-d lame bū pa na n naf-do. A Poll yeelame tu d 'tags ne gūus-menga.' Woto rat n yeelame tu bōe, la wān to la d tōe n tū a saglgā?—Rom 12:3; 1 Pte. 4:7.

⁵ La ned kae t'a tagsa wā ne a yamā yaa sôma zāng ye. Bala, d fāa roga ne yel-wēndā, n pa zems zāng ye. (Yuul 51:7; Rom 3:23) Sēn paase, nand tu d bāng a Zeova n sakd a noyā, a Suutāan da 'luda' d wusg yam. (2 Kor. 4:4; Tut 3:3) Rē n so tu baa d sā n tags tu bū, n yāk yam n maan būmb d sēn tēed tu zemsame, tōe n yu yam-yākr sēn pa sôma.—Yel. 14:12.

⁶ Yaa sūd tu tōnd pa zems zāng ye. La a Zeova sēn yaa tōnd saasē Ba wā zemsa zānga. (Tōo. 32:4) Zu-noogo, a kōta tōnd būmb ning sēn yaa tulae ne-d sēn na yul tu d toeem d tagsa wā. (*Karm-y 2 Timote 1:7.*) D sēn yaa kiris-nebā, d tog n talla yam, tu d tagsa wā ne d tuum-tumdu wā zemsdē. Woto yīnga, d segd n gūusda ne d sēn tagsd to-to wā, la d modgdē tu d tuum-tumdu wā ne d tagsa wā tat a Zeova yam.

-
4. D sā n wa rat n yāk yam n maan būmbu, tōe tu sagl-bug la b na n kō-do?
 5. Bōe yīng tu d tagsa wā ne d yamā pa sôma zānga?
 6. Bōe n tōe n sōng tōnd tu d toeem d tagsa wā?

⁷ D ruk makre. Neb nins sēn tu be sāand weoog n baood ligdā kēer sā n dog biiga, b talld-a lame n tu bas ne a yaab-rāmbā, sēn na yul n tōog n kell n tōm n bao ligdi.* Pag a ye sēn tu be sāand weoog n dog bi-ribla. Wakat kānga, a sunga Biiblā zāmsgo, n da tūud būmb ning a sēn zāmsdā. A zo-rāmbā ne a roagdbā ra pēdgda yē ne a sudā, n dat tu b tall biigā n tu bas ne a yaab-rāmbā. La Biiblā zāmsgo pagā t'a bāng t'a Zeova ratame tu yē ne a sudā wub biigā. (Yuul 127:3; Ef. 6:4) Woto wā, a maanda wāna? A na n maana būmb ning neb wusg sēn minim n maandē n tēed tu rē la sôma wā bū? A sā n yāk yam n na n tū Biiblā sēn yetā, ligd ning a sēn paamdā na n boogame, tu neb a taabā me wūd-a. Sā n da yaa yāmba, y maanda wāna?

⁸ Neb a taabā sēn pēdgd pagā yīnga, a puusa a Zeova ne a sūur fāa n kos sor-wilgri. A sēn sōs ne saambi-poak ning sēn zāmsd-a Biiblā la ne tizingā neb a taabā, a bānga a Zeova sēn dat t'a maan būmb ninga. A bāngame me t'a biigā sā n pa be ne bāmb a būvungā wakate, tōe n nams-a-la wusgo. A sēn maag a yīng n tags Biiblā sēn yetā zugā, a yāka yam n pa na n tall biigā n tu bas ne a yaab-rāmbā ye. A sudā sēn yā tizingā neb sēn sakd n sōngd-bā, n paas biigā sēn tar laafū sôma wā, a sakame n sung Biiblā zāmsg la a kēnd tigissā.

* Kēer me maanda woto sēn na yul tu biigā yaab-rāmb tōog n wilgd b zo-rāmbā la b roagdbā tu b tara yagenga.

7, 8. Kiba-bug n wilgd tu baa sā n pa nana ne-do, d tōe n yāka yam n maan sēn yaa sôma?

D sā n minim n yākd yam būmb nins yōod sēn pa waoogā weengē tu zemsdē, wān to la na n naf-do?
 (Ges-y sull 11)

⁹ Kiba-kāngā wilgdame tu d sā n dat
 n yāk yam tu zemse, pa tōnd mengā
 wall neb a taabā sēn tagsd tu yaa sōma
 wall nana wā bal n na n sōng-d ye. D
 tōe n duka d yamā la d sūurā sēn pa
 sōma zāngā n mak ne montr sēn lūt
 taoor wall sēn paad poorē. D sā n teeg
 montr a woto buudu, tōe n waa ne zu-
 loeese. (Zer. 17:9) Woto me, d sā n dat
 n gil zu-loeese, d segd n modgame tu
 d tagsa wā zemsd ne Wēnnaam noyā.
—Karm-y Ezai 55:8, 9.

¹⁰ Biiblā yeta woto: “Teeg Zu-soabā
 ne f sūur fāa la f ra teeg f meng bāngr
 ye. Fo sēn maand būmb ning fāa, bū f
 tēeg Zu-soabā yelle, la b na n demsa fo
 sorā.” (Yel. 3:5, 6) Bōe yīng tu b yeel
 tu d ‘ra teeg d meng bāngre,’ la tu d
 “tēeg Zu-soabā yelle”? Yaa t’ā Zeova
 zemsa zāngā. Rē n so tu d sā n wa rat
 n yāk yam n maan būmbu, d tog n tuka
 Biiblā sēn yetā zug n bao n bāng sā n
 nooma Wēnnaam bū pa noom-a. Rē la
 d wilgd tu d tara Yam.

9, 10. Bōe n pa na n sōng-d tu d yāk yam tu zemse,
 la bōe n na n sōng-do?

D SĒN TŌE N BĀNG N YĀK YAM TO-TO TU ZEMSE

¹¹ Yul n wa tōog n yākd yam tu
 zemsdē, la d maand būmb nins d
 sēn yāk yam n na n maanā pa nana
 ye. Woto yaa toog ne sēn nan deeg-b
 lisgā, la ne sēn nan sung-b Biiblā
 zāmsgā n yūda. La bāmb me tōe n
 modgame n wa tōogd n yākd yam tu
 zemsdē. Biiblā yeelame tu b yaa wa
 kom-bōones sēn nan zāmsd kēna.
 Biig sā n zāmsd kēna, a sungda bilf-
 bilf n wa minim. Yam-yākrā weengē,
 nin-paalsā me maanda woto. Tēeg-y tu
 tum-tumd a Poll yeelame tu ‘neb nins
 sēn bū wā’ yaa neb ‘sēn mi sōma ne
 wēng n bake.’ Yul tu nin-paalg wa tōog
 n lebg ned a woto baooda modgre,
 la rukd sēk me.—**Karm-y Hebre dāmb**
5:13, 14.

¹² Wa d sēn zoe n gomā, beoog sēn
 vēeg fāa, būmb toor-toor la d yākd

11. Wān to la ned tōe n wa tōog n yākd yam tu
 zemsdē?

12. Bōe la d tōe n maan n wa tōog n yākd yam
 tu zemsdē?

yam n maandē. Kēer tara yōod wusgo, tu sānda yōod pa waoog ye. Neb n maan vaeesg n dat n bāng nebā sēn wae n maand to-to nand tu b yāk yam n maan būmbu. B mikame tu tōnd sēn maand būmb ninsā pūl-sūk yaa d sēn minim n maandē, pa d sēn deng n maag d yīng n tags yīng ye. Wala makre, yi-beoog fāa, d yākda fuug ning d sēn na n ningi. Tōe tu y getame tu pa būmb sēn tar yōod wusg ye. Rē n so tu y pa rengd n maag y yīng n tags n yaool n yāke, sēn yūud fāa, y sā n yāgdē. La yuta sōma tu d reng n tags n ges fuug ning d sēn na n ningā sā n zemsa ne a Zeova Kaset soaba. (2 Kor. 6:3, 4) Y sā n wa rat n sē fuugu bū n da, sāmbg kae tu y na n tagsa fuugā modell yelle, la y ges nebā sā n nonga model-kāngā. Sēn paase, y na n gesa fuugā sā n zemsa ne kiris-neda, la y ligdā me sā n taame. D sā n minim n yākd yam būmb nins yōod sēn pa waoogā weengē tu zemsdē, na n sōng-d lame tu d sā n wa na n yāk yam n maan būmb sēn tar yōod wusg bū zemse.—Luk 16:10; 1 Kor. 10:31.

TULG-Y N MAAN-Y SĒN YAA TLURGA

¹³ Baa d sā n yāka yam n na n maan būmb sēn yaa sōma, pa wakat fāa la yaa nana ye. Wala makre, ned sēn yūud suaar tōe n yāka yam n na n bas n pa tōoge, bala pa ne a sūur fāa ye. Rēnd d sā n yāk yam n na n maan būmbu, yaa d sēn na n dat rē ne d sūur fāa la d na n tōoge. La bōe n tōe n sōng-d zī-kāng weengē? Yaa d sēn na n teeg a Zeova.—*Karm-y Filip rāmb 2:13.*

^{13.} D sā n yāk yam n dat n maan būmbu, bōe n tōe n sōng-d tu d tōoge?

¹⁴ A Poll ra miime tu tōog n maan būmb d sēn yāk yam n na n maan pa nana ye. Bala a yeela woto: "Mam dat n maana neere, la mam ka tar pāng tu maan ye." A ra mi a sēn dat n maane, wall a sēn segd n maane. La wakat ninga a pa tōogd ye. A paasame: "Mam nonga Wēnnaam tōog hal ne m sūur fāa. La mam yāta tōog a to mam yīngā wilā pugē sēn maoood ne mam pū-teer tōogo, la sēn kēesd maam yel-wēnā tōog yembd pugē sēn be mam yīngā wilā pusē." La a yellā ra tara tum. Ad a sēn yeele: "Bark Wēnnaam tōnd Zu-soab a Zezi Kirist maasem yīnga." (Rom 7:18, 22-25) A yeela woto me: "Mam tōee fāa ne a soab ning sēn kōt maam pāngā maasem."—Fil. 4:13, MN.

¹⁵ Sēn na yul n ta a Zeova yam, yaa tulae tu d yāk yam ne d sūur fāa n maand sēn yaa turga. Tēeg-y-yā a Eli goam nins a sēn yeel Karmell tāngā zugā. A yeela neb nins sēn da tūud a Baalā, la Israyell neb nins sēn da bas Wēnnaamā woto: "Yaa wakat a wān la yāmb na n yeeb ne yam a yiibu? Sā n yaa Zu-soabā n yaa Wēnnaam, bū y tū bāmba, la sā n yaa Baal la Wēnnaam, bū y tū-a." (1 Rīm 18:21) Israyell nebā ra miime tu b segd n tū a Zeova a ye bala. Baasgo, b ra 'yeebda ne yam a yiibu,' n dat n tūuda a Zeova ne a Baal me. A Zozue yē pa maan woto ye. A yeela Israyell nebā yaa: "Yāmb sā n ka rat n tū Zu-soabā, bū y bao y sēn na n tū a soab rūndā . . . tu maam ne m yir dāmbā yē, tōnd na n tūu Zu-soabā."

^{14.} Bōe n sōng a Poll t'a tōog n maan būmb nins a sēn da mi t'a segd n maaname wā?

^{15.} Bōe yīng tu d segd n yāk yam ne d sūur fāa n maand sēn yaa turga?

D sā n yākd yam tu zemsdē, d paamda sū-noog
Wēnnaam nin-buiidā suka
(Ges-y sull 18)

(Zoz. 24:15) Bark bug la yē ne neb nins
sēn da be ne-a wā paam-yā? B paam n
kē kāabg tēngā pugē. Ra yaa tēng sēn
“tar bīsim ne sūd wusgo.”—Zoz. 5:6.

Y SĀ N YĀKD YAM TU ZEMSDĒ, Y PAAMDA BARKA

16 Saam-biig n da reeg lisg paalem,
tu yē ne a pagā ra tar kamb a tāabo.
Dhaar a yembre, a tūmd-n-taag n yeel-a
t'a paama tūvmd sēn yaood sōma ziig
a to, la t'a sā n dat bū a wa tu b tu tume.
Saam-biigā tagsa yellā zugu, la a
puus a Zeova n kos sor-wilgri. Būmb
ning sēn da kūt t'a yāk tūvmd ning a
sēn tūmdā yaa tu baa yaoodā sēn pa
waoogā, sibr ne hat fāa ra pa tūmde,
t'a tōe n paam sēk tu yē ne a zakā rāmb
tūud taab n kēnd tigissā la b moond
koeegā. A bāngame t'a sā n sak tūvmd

16, 17. Togs-y kibar sēn wilgd tu d sā n yāk yam
tu zems ne Wēnnaam daabā, wata ne barka.

ning a tūmd-n-taagā sēn datā, tōe tu
ra na n kaoosame t'a yaool n paam n
pa tūmd sibr ne hat ye. Sā n da yaa
yāmba, y maanda wāna?

17 A yāame t'a sā n sak tūvmd ning
sēn yaood wusgā, a pa na n le tōog n
tū a Zeova wa a sēn datā ye. Rē n so t'a
pa toeem tūvmd ye. Yāmb tagsdame
t'a wa n maanda a bāngē bū? Ayo.
A pa tags ligd ning a sēn da na n
paamā yell bal ye. Sēn da pak-a yaa yē
ne a zakā rāmb sēn na n kell n tall
zood sōma ne a Zeova. Sid me, saam-
biigā ne a pagā sūur wa n yu noogo.
Bala, daar a yembre, b bi-pugl sēn tar
yuum piig n yeel-b t'a nonga bāmb
ne tigingā nebā, la t'a nonga a Zeova
wusgo. A paasame t'a rat n dūka a
meng n kō a Zeova n deeg lisgu. Yaa
vēeneg tu saam-biigā sēn yāk yam n
lūus a Zeova raabā taoorā nafa a bi-
puglā.

18 Wala a Moiiz sēn lou Israyell nebā
taoor we-raoogē wā, na maan yuuma,
a Zezi Kirist me lūta Wēnnaam nin-
buiidā taoor n wilgd-b sor dūni-kāngā
sēn yaa wēngā pugē. La wala a Zozue
sēn tall Israyell nebā n kē kāabg tēngē
wā, ka la bilfu, a Zezi na n sāama
dūni-kāngā, la a kēes kiris-nebā dūni-
paalg pugē turlem sēn na n zīndi.
(2 Pie. 3:13) Woto yīnga, bū d ra lebs
n dūk nin-kūdgā ne a tagsa wā, a
manesmā, la a magb toor-toorā ye. D
modg n bāngd Wēnnaam sēn dat tu d
vūmd to-to wā n paasdē. (Rom 12:2;
2 Kor. 13:5) Bū d ned kam fāa modg
t'a yam-yākr fāa yū sōma, n paamad
a Zeova barkā wakat fāa.—*Karm-y
Hebre dāmb 10:38, 39.*

18. Bōe yīng tu d segd n modg tu d yam-yākr fāa
yū sōma?

*“Yaa neer ti yūl n pēg
tōnd Wēnnaam.”*

—YŪL 147:1.

Y NA N LEOKAME TL BŌE?

Ned sā n yaa so-pakda, wān to la paasd yē ne a Zeova zoodā pānga?

Y sā n yaa so-pakda, bōe n tōe n sōng-y tu y kell n tum tum-kāng sēn tar yōod wusgā?

Y sā n nan pa so-pakda, bōe la y tōe n maan n wa tōog n singe?

D SĀ N YAA SO-PAKDA, PAASDA TŌND NE WĒNNAAM ZOODĀ PĀNGA

D SĀ N nong ned n tagsd a yell la d gomd a yelle, d manegd n nonga a soabā, tu d zoodā pāng paasdē. Yaa woto me ne tōnd ne Wēnnaam a Zeova zoodā. A Davud sēn wa n yaa pe-kūmā, a ra nong n geta ādsā yungo, la a bugsd Naandā ziirā zugu. A yeelame: “Mam sēn get saasē sēn yaa yāmb nus tūvmdā ne kiuugā la ādsā yāmb sēn ning b zīigē wā, ninsaal yaa bōe tu yāmb tēr a yelle? La ninsaalb kamb yaa bōe tu yāmb gūud-ba?” (Yūl 8:4, 5) Tum-tumd a Poll me goma a Zeova sēn pidsd a raabā to-to ne kiris-neb nins sēn paam zaebā yelle, n paas woto: “Ges Wēnnaam yam la b bāngr sēn ka tēka.”—Rom 11:17-26, 33.

² D sā n wa moond koeeğā, d tagsda a Zeova yell la d gomd a yelle. Rē paasda tōnd ne yē zoodā pānga. So-pakdbā wusg neeme tu b nonglmā ne a Zeova paasdame. Bala, b moonda koeeğā wusgo. Ned sā n yaa so-pakda, wān to la paasd yē ne a Zeova zoodā pānga? Y sā n zoe n yaa so-pakda, bōe n tōe n sōng-y tu y kell n tum tum-kāng sēn tar yōod wusgā? Y sā n nan pa so-pakda, bōe la y tōe n maan n wa tōog n singe? Sōs-kāngā na n sōnga so-pakdbā ne sēn dat-b n lebg so-pakdbā tu b tags sogskāensā zug neere. Bu d reng n gom so-pakrā sēn tōe n paas tōnd ne Wēnnaam zoodā pāng to-to wā yelle.

1, 2. a) D sā n nong ned n tagsd a yell la d gomd a yelle, bōe n maande? (Ges-y fotā sēn be yīngrā.) **b)** Sogs-bus la d na n leoke?

SO-PAKRĀ SĒN PAASD TŌND NE WĒNNAAAM ZOODĀ PĀNG TO-TO

3 D sā n wilgd nebā Rīungā sēn na n wa maan būmb ninsā, paasda tōnd ne a Zeova zoodā pānga. Y sā n wa moond zak-zaka, verse bus la y nong n karemde? Tōe tu yaa Yūl Sōamyā 37:10, 11, Daniell 2:44, Zā 5:28, 29, wall Wilgr 21:3, 4. D sā n wa gomd pulem-kāens yell ne neda, tēegda tōnd mensā tu "bark sōma fāa la kūun-sōma fāa" sūd yita tōnd Wēnnaaam a Zeova sēn yaa kōatā nengē. Rē kūtdame tu d maneg n nong-a.—Zak 1:17.

4 D sā n ne neb wvsg sēn namsd n pa mi b sēn maandgā, kitdame tu d maneg n nand stdā. Dūniyā nebā pa paamd sor-wilgr sēn tōe n sōng-b tu b paam sū-noog hakuk ye. B wvsg maanda yur ne beoog sēn na n yu a soaba, n pa tēed manegr ye. B pa mi b sēn na n maan to-to n paam vuum sēn tar bark ye. Baa wvsg sēn tar tūudmā, b pa mi Biiblā sēn yetā sōma ye. B yaa wa Niniiv nebā. (*Karm-y Zonas 4:11.*) D sā n moond koeeğā wvsgo, d manegd n nee welgr ning sēn be tōnd sēn yaa a Zeova nin-buiidā ne neb nins d sēn moondā sūkā. (Ezai 65:13) D yāta a Zeova sōmlbmā me. Bala a sēn sōngd tōnd a tūudmā pugē wā toor sēn ka be, a paka sor tu ned buud fāa tōe n paam belsgo, la a tē manegre.—Wil. 22:17.

5 D sā n sōngd nebā tu b bāngd Wēnnaaam la a raabā, sōngda tōnd tu d pa maand yur wvsg ne d zu-loeesā ye. Wala makre, a Trisha sēn yaa wakat fāa so-

3. D sā n gomd bark nins Rīungā sēn na n wa ne wā yelle, wān to la nafd tōndo?

4. Bōe yīng tu d sā n moond koeeğā bū d ne a Zeova sōmlbmā?

5. D sā n sōngd nebā tu b bāngd Wēnnaaam la a raabā, wān to la sōngd tōnd d zu-loeesā pugē?

pakdā yeelame t'a ba wā ne a ma wā kāadem sēn wa n kaoā, a sūrā sāama wvsgo. Daar a yembre, a sūrā sēn da sāama yīnga, a ra pa rat n yi koeeğā mooneg ye. La a wa n baas n yiime n na n tu zāms kamb a tāab Biiblā. Ra yaa zag-yēng kamb sēn tar zu-loees wvsgo. B ba wā zoeeme n bas-ba, tu b kēem-soabā me ra namsd-ba. A Trisha yeela woto: "Mam zu-loeeg baa a ye pa ta kambā rēnd ye. Tōnd sā n da zāmsd Biiblā, b manesmā wilgdame tu zāmsgā noom-b lame." A paasame t'a sēn da paam n zāmsd kambā Biiblā kōt-a-la sū-noogo, la tu baraare, a yāame t'a Zeova tūnuga ne-b n bels-a.

6 D sā n zāmsd nebā Biiblā, paasda d tēebā pānga. Tum-tumd a Poll wilgame t'a wakatē zuuf-rāmb keer ra pa tūud būmb nins b sēn zāmsd nebā, n yeele: "Fo zāmsda neb a taaba, n yaool n ka zāmsd f meng ye." (Rom 2:21) La so-pakdbā pa woto ye. B paamd n zāmsda neb wvsg Biiblā. B sā n dat n maan dē sōma, yaa tulae tu b segl zāmsg fāa, n mi n maand vaeesg sēn na yul n leok sogsg neb sēn sok-ba. A Janeen sēn yaa so-pakdā yeelame tu wakat fāa, yē sā n zāmsd ned Biiblā, yē manegd n kūsa sūd ne Biiblā sēn yetā, t'a tēebā pāng paasdē.

7 D sā n ne Biiblā karen-biis sēn tūud Biiblā sagls tu b vuumā lebgo sōma wā, d manegd n kūsa sūd tu Wēnnaaam yaa yam-kāseng soaba. (Ezai 48:17, 18) Rē na n kūtame tu d rat n ket n tūud Biiblā noyā. A Adrianna sēn yaa so-pakdā yeela woto: "Neb nins sēn teeg b mensā tōe n paama zu-loees wvsgo. La

6, 7. a) D sā n zāmsd ned Biiblā, wān to la paasd d tēebā pānga? b) D sā n ne Biiblā karen-biis sēn tūud Biiblā sagls tu b vuumā lebgo sōma wā, wān to la nafd tōndo?

b sā n sung a Zeova sor-wilgrā tūubu, b yāta a yōodā zīg pugē." A Phil me sēn yaa so-pakdā yeelame tu f sā n ne nebā sēn tōogd n toeemd ne a Zeova sōngrā, sūd bee yamleoogo.

8 D sā n naagd d saam-biisā n moondē, kengda d raoodo. (Yel. 13:20) So-pakdbā moonda koeeegā wusgo. B fāa la bal wae n naagda b tēed-n-taasā n moondē. Woto kūtdame tu b 'lagemd taab n paamd daood' kengre. (Rom 1:12; *karm-y Yelbūn* 27:17.) A Lisa sēn yaa so-pakdā yeela woto: "Tūumā zīsē, nebā wagsda taab la b maand sū-kiiri. Daar fāa, y bee ne neb sēn kānd taab la b gomd gom-yoodo." A paasa woto: "Wakat ninga, b yaanda yāmb y sēn dūkd Kiristā togs-n-taarā yīnga. La d

8. Wān to la d sēn naagd d tēed-n-taasā n moond koeeegā nafd tōndo?

sā n naagd d tēed-n-taasā n moond koeeegā, kengda raoodo. M sā n yi koe-moonegā n wa yiri, baa m sā n ya, m tara sū-noogo."

9 Yāmb ne y pagā wall y sūdā sā n naag taab n yaa so-pakdba, paasda y kāadmā pānga. (Koe. 4:12) A Madeline ne a sūdā yaa so-pakdba. Ad a sēn yeele: "Daar fāa, maam ne m sūdā tōe n sōsa ne taaba, n gomd d koe-moonegā yelle, wall d sōsd būmb nins d sēn karemd Biiblā pugē wā zugu, n baood n bāngd d sēn tōe n tū rē koeeegā mooneg pugē to-to. D sēn kaoosd so-pakrā pugē wā, d zems-n-taarā me paasdame." A Trisha me yeelame tu yē ne a sūdā zemsa taab n pa na n kē sam ye. Woto

9. Kiris-neb sēn kē kāadem sā n naag taab n yaa so-pakdba, wān to la kūtd tu b zemsd taab sōma?

kutame tu b pa zabd taab ligd poorē ye. Sēn paase, b tūuda taab n kēnd n kaagd neb nins sēn kelg koeegā, la b kēnd n zāmsd nebā Biiblā. B sēn maand woto wā, kutdame tu b kāadmā pāng paasdē.

10 D sā n lvusd Rīungā yel taoore, n ne a Zeova sēn teend-d la a leokd d pvvsgā, d manegd n kis-a-la sida. D tōe n yeelame tu kiris-neb hakukā fāa teega a Zeova. La so-pakdbā miime tu yaa b sēn na n teeg a Zeova bal la b tōe n kell n yu so-pakdba. (*Karm-y Matie 6:30-34.*) A Curt yaa wakat fāa so-pakda, la tigims sull yel-get ledgda, t'a pagā me yaa so-pakda. Daar a yembre, b kos-b lame tu b tu kaag ticing sēn zār wusgo. Yul n ta be, b segd n kēna ne b mobillā leer a yiib la pvi-sūka. La b esāensā ra sekda kēnde, n pa sekld lebgr ye. Sēn paase, a Curt tūumā zīigē, b ra nan pa yao-a ye. Bala ra keta rasem a yopoe tu kiuugā ki. Rē n so tu b yamā ra yood ne b sā n na n tōog n kēngame. La b pviisa a Zeova, n yāk Yam n na n kēnge, n kis sida? M tūumā weengē, bōe la m tōe n maan tu sōng-ma? M maanda būmb kēer sēn pa tulae tu sāamd m sēkā bt? Yuta sōma tu so-pakdbā mi n sokd b mens sogs-kāensā, tu remsg sā n beē bū modg n maane.

11 So-pakdbā wae n yetame tu b sā n moond koeegā wusgo, la b paasd bāmb ne a Zeova zoodā pānga, b paamda bark wusgo. (Tōo. 28:2) Ne rē fāa, bāmb me tara b zu-loeese. A Ādem kūsgā kutame tu ned kae n pa tar zu-loeeg ye. Sūd me, zu-loees yu

10. D sā n lvusd Rīungā yel taoore, n ne a Zeova sēn teend-dā, bōe n na n maane?

11. Wilg-y bark kēer so-pakdbā sēn paamde.

sabab tu kēer bas so-pakrā wakat bilf pugē. La naoor wusgo, yu zu-loees b sēn da tōe n gili, pa rē bū n welge. Woto wā, bōe n tōe n sōng so-pakdbā tu b kell n tūm b tūumdā?

Y SĒN TŌE N KELL N YL SO-PAKD TO-TO

12 So-pakdbā fāa la bal tūum yaa wusgo. Tōe n yu toog tu b tōog n maan b sēn datā fāa. Rē n so tu b segd n sigl b tūumā sōma. (1 Kor. 14:33, 40) Sā n yaa toog ne so-pakd t'a paam a leer-dāmbā, yuta sōma t'a maag a yīng n ges būmb nins a sēn maandā. (Ef. 5:15, 16) A tōe n soka a meng woto: 'Yō-noogrā la reemā pa sāamd m sēkā sida? M tūumā weengē, bōe la m tōe n maan tu sōng-ma? M maanda būmb kēer sēn pa tulae tu sāamd m sēkā bt?' Yuta sōma tu so-pakdbā mi n sokd b mens sogs-kāensā, tu remsg sā n beē bū modg n maane.

13 So-pakdbā segd n modgdame n karemd Biiblā daar fāa, n zāmsd-a la b bugsd a sēn yetā zugu. B tog n gūusame n da wa bas tu yel sēn pa tar yōod wusg kut tu b pa tōogd n maand bōn-kāensā sēn yaa tulae wā ye. (Fil. 1:10) Mams-y wa so-pakd sēn na n moon koeegā n tāag zaubre, n lebg n kuil n na n tu segl tigsg ning sēn na n zīnd a vēkembeoogā. La nand t'a sunge, a reng n tūma a tūum-bōonese, n zīnd n na n ges televiziō wā n kelg kibayā bilfu. A sēn wa n na n bāngā tu zoe n loogā leer a yiibu, t'a nan ka sung tigsgā seglg ye. A sā n minim n maand woto, pa sōma ye. Yaa wa ball-tāood sēn na n dat n kaoos a tūumdē wā. A segd n duta sōma. Woto me, so-

12, 13. a) So-pakd sā n pa paamd a leer-dāmbā, yuta sōma t'a maan bōe? b) Bōe yīng tu tar yōod tu d karemd Biiblā daar fāa, n zāmsd-a la b bugsd a sēn yetā zugu?

pakd sā n dat n kaoos so-pakrā pugē, a segd n zāmsda Biiblā sōma.—1 Tūm. 4:16.

14 So-pakdb nins sēn kaoos tūvmdā pugē wā, maanda b sēn tōe fāa n pa gīt b vūmā ne būmb wusgo ye. Yaa woto la a Zezi sagl a karen-biisā. (Mat. 6:22) Yē mengā sēn pa bao būmb wusgā, a tōog n moona koεegā tu būmb pa tiis-a ye. Daar a yembre, a yeelame tu waas tara bogdo, la tu liuuli tara tūgdo, la tu "Ninsaal Biigā ka tar zīg n na n gāneg b zug ye." (Mat. 8:20) So-pakdb nins sēn dūkd a Zezi togs-n-taarā miime tu b sā n tar teed wusgo, b zāabā la b manegrā me rukda sēk wusgo.

15 So-pakdbā miime tu b sēn paam n yaa so-pakdbā yaa zu-zēkre. La b pa get tu b sāoā saam-biis a taabā ye. B miime tu tūvmd ning fāa d sēn tōog n paam a Zeova siglā pugē yaa a Zeova lohormā yīnga. Dēnd sēn na yūl n kell n yūl so-pakda, b ned kam fāa segd n teega a Zeova. (Yūl 121:1, 2) B pa tōe n pa seg zu-loees ye. (Yūl 34:20) La b sā n wa paam zu-loeese, b segd n baoa a Zeova sor-wilgr la b bas t'a sōng-ba, n da yūl tao-tao n bas so-pakrā ye. (*Karm-y Yul Sōamyā* 37:5.) B sā n ne a Zeova sēn get b yell to-to wā, zood ning b sēn tar ne-a wā pāng na n paasdame.—Ezai 41:10.

YĀMB TŌE N LEBGA SO-PAKD BL?

16 Y sā n dat n lebg so-pakd n paam bark nins so-pakdbā sēn paamdā bu y pūus a Zeova n wilg rē. (1 Zā 5:14, 15) Sōs-y ne so-pakdbā me. Ges-y y sēn

14, 15. a) Bōe yīng tu so-pakd pa segd n gīd a vūmā ne būmb wusgo? b) So-pakd sā n wa segd zu-loeese, bōe la a tog n maane?

16. Yāmb sā n dat n lebg so-pakda, bōe la y tōe n maane?

tōe n maan būmb nins n wa tōog n lebg so-pakda. Yaa woto la a Keith ne a pag a Erika maan-yā. B yiibā fāa ra tumdame. La b kāadmā poore, b raa zaka, la mobilli. Ad b sēn yeele: "Tōnd da tagsdame tu bōn-kāensā na n kōo tōnd sū-noog hakuka, la pa yū woto ye." A Keith tūvmdā wa n sāamame, t'a yāk yam n lebg sōngr so-pakda. A yeela woto: "Mam sēn sung so-pakrā, m da neeme tu koe-moonegā sūd kōta sū-noog wusgo." Yē ne a pagā yōga zood ne rao ne a pag sēn yaa wakat fāa so-pakdba. Nin-kāensā sōng-b lame tu b bāng tu ned sā n pa gīd a vūmā ne yēl wusgo, la a yaa so-pakda, a paamda sū-noogo. Bōe la a Keith ne a Erika maan-yā? B gulsa būmb nins b sēn tog n maan n tōog n lebg so-pakdbā n tabl b frigo wā zugu, tu b sā n tōog n maan a yē fāa bu b rēege. Bilf-bilfu, b wa n tōog n lebga wakat fāa so-pakdba.

17 Yāmb tōe n lebga so-pakd bu? Y sā n mik tu y nan pa tōe n yūl so-pakda, bu y moond koεegā wa y sēn tōe tekā, tu paasd yāmb ne a Zeova zoodā pānga. Y sā n pūus a Zeova, la y tags yāmb yēlā sēn yaa to-to wā zug sōma, tōe tu y mik tu yēl kēer n be y sēn tōe n toeeme, n tōog n lebg so-pakda. Y sā n tōog n lebg so-pakda, bark nins y sēn na n paamā na n yūga būmb nins fāa y sēn basā. Y na n paama sū-noogo, y sēn mi tu y lūusda Wēnnam Rīungā taoorā yīnga. (Mat. 6:33) Y sēn paamd n sōngd neb a taabā me na n kōt-y-la sū-noogo. Sēn paase, y na n paamd n tagsda a Zeova yell la y gomd a yell wusgo, tu rē kūt tu y maneg n nong-a la y noog a sūuri.

17. Bōe yīng tu yaa sōma tu y fees y meng n ges y sā n pa tōe n lebga so-pakda?

Bōe n tōe n kūt tu sū-noog zīnd kāadem pugē?

Rao ne a pag sā n tūud Biiblā saglse, b zīid-n-taarā yuta noogo, bala saglsā yita Wēnnaam a Zeova sēn yaa kāadmā lugundā nengē. Biiblā wilgd-d-la zug-sōma d sēn segd n buus tu d kāadmā yu noogo. A sōngd-d lame me tu d bāng būmb ning sēn tōe n sāam kāadem. A wilgda pagbā ne b sūdbā b sēn tōe n yēs ne taab to-to tu b kāadmā tall barka.

—Karm-y Kolos rāmb 3:8-10, 12-14.

Pag ne a sūd segd n waoogda taaba. B ned kam fāa sā n sak būmb ning Wēnnaam sēn dat t'a maan kāadmā pugē wā, b na n talla sū-noogo.—Karm-y Kolos rāmb 3:18, 19.

Bōe n kūtd tu kāadem kaoose?

Yaa pagā ne a sūdā sā n sūd nong taaba. Wēnnaam wilgda tōnd d sēn segd n nong taab to-to. Yē ne a Biibl a Zezi kō-d-la mak-sōng rē weengē. B wilga tōnd ned sēn segd n sak n mong a meng to-to a to yīng tu wilg t'a nong-a lame.—Karm-y 1 Zā 4:7, 8, 19.

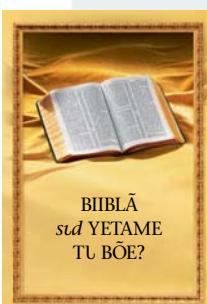
Pag ne a sūd sā n sak n deeg tu kāadem yaa Wēnnaam n lugli, b na n kell n zīnda ne taaba. Wēnnaam lugla kāadmā n dat tu rao ne a pag zīnd ne taab b yōor tek n paam koglgo. Sūd me, rao ne a pag zīid-n-taar tōe n kaoosome, bala Wēnnaam naana b ned kam fāa t'a yaa toor ne to wā sēn na yul tu b lok taaba. A naan-b lame me n wōneg a menga, tu b tōe n dūk a togs-n-taar n nong taaba.

—Karm-y Sung 1:27; 2:18, 24.

Y TŌE N PAAMA SŌS-KĀENSĀ BUUD
N KAREM ĒNTĒRNĒTĀ PUGĒ

Wān-wān la pag ne a sūd tōe n yēs
ne taab tu zīid-n-taarā yu noogo?

Y sā n dat kibay n paas
bū y ges seb-kāngā
sak 14. A Zeova Kaset
rāmbā n yiis-a.

Y tōe n tu telezarza
seb-kāngā www.jw.org

